500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2344

ÇARŞAMBA 19 ARALIK 1979

EKONOMİ **Politika**

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Yineliyoruz hesabı ödeyeceksiniz!..

Maskenizi sıyırıp açık yüzünüzden. Şimdi yine yazın: «Politika hedef gösteriyor». Faşist partinin yayın organı böyle yazmıştı, Politika için. Aynı gazete, Politika «İşte anarşinin kaynağı» derken, «MHP il binası aranıp hiçbir suç unsuru bulunmadı» diyordu.

Ardındaki «Dayı»ları «Nasılsa örtbas eder» demişti.

Hesap sökmedi. Politika hesabı bozdu. MHP binasında ölüm planları yapıldığını, bu binanın cephanelik gibi olduğunu şamar gibi indirdi suratınıza. Ne «Dayı»larınız, ne de «Sansürcü basın» kurtaramadı sizi.

Hadi, şimdi yine konuşun: «Politika hedef gösteriyor» deyin. Hadi, durmasın «Tekzipçibasımız», eli tuşlara gidebiliyorsa üretmekten, çöksün daktilonun başına.

İsterseniz, gizli odaklarınıza emir verin. Seçme hakkını da size bırakıyoruz. Belki kurşunlatırsınız, belki bombalatırsınız, belki de tek tek kıstırmayı planlarsınız.

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

● İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, MHP hakkında suç duyurusunda bulunarak bu partinin kapatılmasını istedi.

Apaydın, MHP'nin kapatılması için başvurdu

- İstanbul Barosu Başkanı, Politika'nın "İşte Anarşi'nin Kaynağı" başlıklı haberini kanıt gösterdi
- ORHAN APAYDIN: Gazetede yeralan suç kanıtlarını, yetkili makamlar doğruladı
- Cavit Orhan Tütengil'in cinayeti de MHP İstanbul İl binasında planlandı

Apaydın'ın Başsavcılığa ve Sıkıyönetim Savcılığı'na gönderdiği dilekçenin kupürü.

CİNAYETLER MHP İL BİNASINDA PLANLANDI

İstanbul (Politika) — İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, MHP İstanbul İl Merkezi'nin bulunduğu binada yapılan aramalarda ele geçen listelerde isminin, fotoğrafının, ev adresinin ve geliş gidiş saatlerinin bulunduğuna ilişkin gazetemizde çıkan haber üzerine, Cumhuriyet Başsavcılığı'na, Cumhuriyet Savcılığı'na, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na, Başbakan Demirel'e ve Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'a yaptığı başvurularla Milliyetçi Hareket Partisi'nin «Silahlı cemiyet ve çete»ye dönüştüğünü belirtti ve MHP'nin kapatılması için suç duyurusunda bulundu. Apaydın, Başsavcılığa gönderdiği başvuru dilekçesinde, gazetemizde yeralan haberlerin ve suç delillerini gösteren listenin yetkili makamlarca doğrulandığını bildirdi. Apaydın'ın başvurusundaki bu ifadeye göre Prof. Cavit Orhan Tütengil'in MHP İl binasında hazırlanan plan gereğince öldürüldüğü görüşü kuvvet kazandı. Ayrıca, ağırlığını İktisat Fakültesi profesörlerinin oluşturduğu ölüm listesinin de MHP İl binasında hazırlandığı doğruluk kazandı.

Gazetemiz 17 Aralık günü İstanbul baskısında, 18 Aralık günü ise İstanbul dışındaki tüm baskılarında «İşte anarşinin kaynağı» başlığı altında bir haber yayınladı ve haberde MHP İl Merkezi'nin bulunduğu binada yapılan aramalarda, bir süre önce öldürülen Prof. Orhan Cavit Tütengil'in de

(Dev. Sa. 7, Sü. 1'de)

- Pazar günü yapılan aramalarla ilgili olarak Sıkıyönetim dün açıklama yaptı
- ÜGD Genel Başkanı, MHP İstanbul İl Merkezi'nin üst katının ÜGD'yle ilgisi olmadığını önesürdü
- Apaydın da suç kanıtlarının bulunduğu yerin MHP ile içiçe olduğunu belirtti

Başsavcı şimdiye kadar MHP ile ilgili hiç bir dosyaya dokunmadı

Ankara (Politika) — MHP'nin binalarına yapılan baskınlar sonucu binaların cephanelik haline geldiği açığa çıkartılırken, öldürülen bazı demokratların adresleri ve fotoğrafları bu binalarda bulunurken bu partinin kapatılmasını sağlayacak yığınlarca dosya önünde bekleyen Başsavcının şimdiye kadar herhangi bir girişimde bulunmaktan kaçındığı belirtiliyor.

Kazım Akdoğan'ın emekliye ayrılmasından sonra yapılan seçimi kazanarak 16 Ekim'de Başsavcılığa seçilen Fahrettin Kıyak göreve geldiği gün «Yasanın gerektirdiği her şey yapılacaktır» demesine karşın aradan iki ay geçtiği halde herhangi bir girişimde bulunma-

(Dev. Sa. 7, Sü. 5'de)

AYDIN ENGİN SERBEST BIRAKILDI

Haber Merkezi — İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın emri üzerine Gazetemizde yayınlanan «Tırmık» köşesinde yer alan «Şantaj Kıracağız» başlıklı yazısından dolayı 40 günden beri tutuklu bulunan Genel Yayın Müdürümüz ve yazar Aydın Engin dün çıkarıldığı mahkemede serbest bırakıldı. Yazıişleri Müdürümüz Tamer Kayaş da söz konusu davadan beraat etti, ancak hakkında bir başka davadan tutuklama istemi olduğu için tutukluluk hali sürüyor.

Gazetemiz Genel Yayın Müdürü Aydın Engin'in tutuklanmasına neden olan dava, duruşması dün Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yapıldı. İddia makamında bulunan Sıkıyönetim Askeri Başsavcısı Hakim Albay Refik Kiraz iddianamesini okudu. Sıkıyönetim savcısı iddianamesinde Aydın Engin hakkında 23 Ekim 1979 tarihli Politika Gazetesi'nde yeralan ve Aydın Engin'e ait «Tırmık» adlı köşede yayınlanan Şantaj kıracağız başlıklı yazı ile ko-

(Dev. Sa. 7, Sü. 4'de)

● 142'nci maddeden tutuklanan Genel Yayın Müdürümüz, 155'inci maddeden yargılandı ve ilk duruşmada serbest bırakıldı.

MİSK militanları işçilere saldırdı

- Karabük'te faşistler ilerici bir işçinin oğlunu öldürdü
- Konya'da bir kişi öldürüldü
- İstanbul'da Alibeyköy'de öldürülen Mehmet Demiray'ın katili olduğu ileri sürülen Selahattin Polat Giresun'a kaçtı.
- Orhan Toprakçı ve Zekai Bölükbaşı'nın cenaze törenine izin verilmedi, 100 kişi gözaltına alındı
- Samsun'da cenaze töreninden sonra faşistler bir kahveye ateş açtı: 1 ölü

● Haberleri 4. Sayfada

ADALET BAKANI'NIN YOLSUZLUĞU MECLİS'E GETİRİLİYOR

Ankara (Politika) — Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'ın parlamentoya girmeden önce yaptığı yolsuzluk Meclis'e getiriliyor. CHP'li parlamenterler yolsuzluktan hükümlü Bakan hakkında Meclis soruşturması ve soru önergeleri vermeye hazırlanıyorlar. Öte yandan DGM'lerin yeni mimarı Adalet Bakanı Ucuzal'ın adının 1973 yılında bir gübre yolsuzluğuna da karıştığı bildiriliyor. Ucuzal hakkında 1973 yılında yaptığı yolsuzluk nedeniyle Meclis araştırması açılmıştı. CHP milletvekilleri Abdullah Baştürk ve Çetin Yılmaz imzalarıyla verilen araştırma önergesinde Ucuzal'ın 6 bin ton gübreyi çeşitli suistimaller yaparak Mersin'deki çiftliğine gönderdiği kaydedilmekteydi.

Dev. Sa. 7 Sü. 5'de

—oo0oo—

Sıkıyönetim 19 ilde 2 ay daha uzatılacak

● Haberi 4'ncü sayfada

—oo0oo—

Tekstil işçileri 30 fabrikada yemek boykotu yaptı

İstanbul (Politika) — DİSK'e bağlı TEKSTİL Sendikası üyesi işçiler yaklaşık olarak 30 kadar fabrikada, işverenler sendikasının toplu sözleşmelerdeki katı tutumunu protesto ederek bir günlük yemek boykotu yaptılar.

Edinilen bilgilere göre, binlerce tekstil işçisini yakından ilgilendiren toplusözleşme görüşmelerinde, işverenler katı tutumlarını sürdürüyor. Bu nedenle dün, bir çok tekstil fabrikasında işçiler yemek boykotu yaptılar. Eylemlerini daha değişik biçimlerde de sürdüreceklerini söyleyen işçiler «İşverenler sendikasının bu katı tutumunu protesto ediyoruz» dediler.

TÖB-DER, TÜM-DER Ankara Şubeleri dün kapatıldı

Ankara (THA) — Dördüncü Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı güvenlik kuvvetleri, dün akşam TÖB-DER ve TÜM-DER'in Ankara Şubelerinde arama yaptılar ve her iki dernek şubesini mühürleyerek kapattılar. Bu arada, TÜM-DER Şubesi'nde, aralarında dernek yöneticilerinin de bulunduğu 14 kişi TÖB-DER ve TÜM-DER Şubelerinde 2.5 saat süren bir arama yapıldı. TÜM-DER Ankara Şubesi'nde yapılan aramada suç unsuru bulunmadı. Şube saat 17.30 sıralarında mühürlenerek faaliyetten men edildi. Bu arada, dernekte bulunan 14 kişi gözaltına alındı.

TÜM-DER ilgilileri, kapatılma gerekçesini öğrendikten sonra, yasal haklarını kullanacaklarını söylediler.

TÖB-DER Ankara Şubesi'nde yapılan arama-

(Dev. Sa. 7 Sü. 5'de)

Seydişehir olaylarının 160 faşist sanığının duruşması yapıldı

Ankara (Politika) — Seydişehir'de katliam girişimi düzenlemekten sanık, MİSK'e bağlı Türk - Metal üyesi faşistlerin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'ndeki sorgulamalarına dün devam edildi.

160 sanığın yargılandığı duruşmada, Seydişehir Alüminyum Tesisleri'nde Türk - Metal'in işçi temsilcisi olduğunu öne süren Mustafa Soğucak, sorgusu sırasında olaylarda Türk - Metal grubunun en arkasında olduğunu öne sürerek hiçbir olaya karışmadığını söyledi. Bununla birlikte Soğucak, bir çok binanın ve işyerinin kendi grupları tarafından tahrip edildiğini ve yine kendi içinde bulunduğu grubun

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

30 CHP'li parlamenter dayanışma telgrafı gönderdi

Maden-İş 23. Genel Kurulu bugün başlıyor

İstanbul, (Politika) — Maden-İş Sendikası 23. Dönem Merkez Genel Kurulu, bugün Çınar Oteli'nde toplanarak çalışmalarına başlayacak. Genel Kurul çalışmaları dört gün sürecek. DİSK'in tüm sendikalarda tek tip tüzük uygulanması yolundaki önerisinin görüşüleceği Genel Kurulda, DİSK önerisine uygun olarak tüzüğün kabul edileceği öğrenildi.

Maden-İş Sendikası'nın Genel Kurulu ulusal ve uluslararası düzeyde geniş ilgi uyandırdı. Sendika ve demokratik örgüt liderlerinin katılacağı Genel Kurul'a, Maden-İş Sendikası'nın Yürütme Kurulu'nda bulunduğu DSF'ye bağlı UMSB (Uluslararası Metal Sendikaları Birliği) Sekreteri ve dokuz ülkenin metal sendikalarının liderlerinin de katılacağı öğrenildi. Maden-İş Sendikası Genel Kurulu'nda şu ülkelerin metal sendikaları liderlerinin katılacağı bildirildi: Fransa, Yunanistan, Kıbrıs, Irak, Suriye, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir.

Genel Kurul'a katılan delegelere dağıtılan Eylül 1977 de toplanan 22. Dönem Genel Kurul'dan bu yana yapılan çalışmalar ile dünya ve Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulları değerlendiren çalışma raporu, 237 sayfadan ve 21 bölümden oluşuyor.

Çalışma raporunun ilk bölümünde yeralan değerlendirmede, dünyadaki ekonomik bunalımın sadece kapitalist dünyaya özgü olduğu, belirtiliyor.

Öte yandan CHP'li 30 parlamenter Maden-İş Sendikası'nın bugün başlayan Genel Kurulu'na bir başarı ve dayanışma telgrafı yolladılar. CHP'liler Kongre Başkanlığı'na gönderdikleri ortak imzalı telgraflarında işçilere, ilericilere, demokratlara, emekten yana olan, her kese karşı olan DGM'lerin özüne de sözüne de karşı ol

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

Baro'nun çağrısı

● Turgut KAZAN

Geçtiğimiz hafta İstanbul Barosu'nun kongresi vardı. Sağ basın çağrı üstüne çağrı çıkardı. Ahmet Kabaklı tüm İstanbullu avukatlara sesleniyor, hepimiz hazır olalım diyordu. Baro'nun tam 4 yıl politika yaptığı söyleniyor, politika yapmayacak bir yönetim isteniyordu. Gerçekten, çağrıya uydular, toplanıp hazır oldular. Başta Tercüman grubu olmak üzere, tartıştılar tartıştılar, tartıştılar. DGM'yi konuştular, terörü konuştular, önlemler paketini konuştular.

Ama, DGM'yi savunmak ne kadar da zor oluyordu? Hem hukukçu sıfatı taşımak, hem de yargıçlarını hükümetin seçeceği bir kurulu mahkeme saymak, nasıl iğreti duruyordu? Gayet utangaç, anayasada yeri var denilip geçiliyordu. Terörle özgürlükler arasında ilişkiye ise hiç değinilmiyordu. Yaratılan dehşet ortamı öylece kalsın, herkes şaşırsın, şaşırtılsın ve bu kargaşada demokrasi —biraz daha— kısıtlansın isteniyordu. Yani, hukuk devleti polis devleti olup çıkacak, ama hukukçular susacaktı. Susmamak politika yapmak olacaktı.

İşte, İstanbul Barosu Genel Kurulu böyle bir ortamda toplandı. İstanbullu avukatlar susup oturacaklar mıydı, yoksa haykıracaklar mıydı? Terörle özgürlük arasında kurulmak istenen sahte ilişkiye göz yumup sessiz mi kalacaklar, yoksa konuşacaklar mıydı? Herkes bu soruların cevabını merakla bekleyip durdu. Sağ kanat can havliyle çırpınıyordu. Gelin diyordu, toplanın diyordu. Ahmet Kabaklı 14 Ekim'e benzetmekten bahsediyordu. Politika yapmayacak bir baro isteniyordu. Hukuk devleti tehlikedeyken, hukukçular

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

HÜMEYNİ'NİN BİR YARDIMCISI ÖLDÜRULDU

- Devrim Konseyi saldırıdan CIA ve SAVAK'ı sorumlu tuttu
- İngiltere, ABD'nin İran'a ekonomik ambargosunu destekleyecek
- Humeyni ABD'nin insan haklarını çiğnediğini söyledi
- Rehinelerin salıverilmesi için İran Şah'ı geri istiyor
- Humeyni, Carter'ın, Şah'ın oğlunu İran'a geri getirmek istediğini açıkladı. ABD'li bir rehine Şah'ın geri verilmesini istedi

Haber Merkezi — Tahran'da dün sabah vurulan İran Devrim Konseyi eski üyesi ve Teoloji Fakültesi Başkanı Dr. Muhammed Moffatah kaldırıldığı hastanede öldü. Humeyni'nin yardımcılarından olan Dr. Moffatah'ın iki muhafızından birinin öldüğü, diğerinin de yaralandığı saldırıyı hiç bir örgüt üstlenmedi.

(Dev. Sa. 7, Sü. 6'da)

Birlik

Dr. Sedat ÖZKOL

Kutsal kurumlar kutsal kavramlar

Gelenek ve göreneklerimize göre «aile»nin, «devlet»in, «adalet»in ve hele hele «mülkiyet»in «kutsallık» konusunda kimsenin kuşkusu yok ve olamaz da. Bununla beraber en az «aile» kadar, «devlet» kadar, «adalet» kadar, her türlü eleştirinin üzerinde bir dokunulmazlığa, bir kutsallığa sahip bulunan, ama çok kereler haksız ve «sorumsuz» bir şekilde gözardı edildiği, belki de küçümsendiği için varlığını, gücünü ve etkinliğini, istediğinde «aile»den de, «adalet»ten de, hatta «devlet»ten de daha çarpıcı bir biçimde duyuran bir başka «kutsal» kurum ve kavramlarımız gibi, bankalarımızın «kutsallığı» da yasalarla güvence altına alınmış, korunmuş bulunuyor. Örneğin günümüzden 21 yıl önce kabul edilen Bankalar Kanunu'nun 78. maddesi, bankalar topluluğuna «küfürle» yaklaşanları şöyle kıskıvrak yakalıyor: «Bir bankanın itibarını kırabilecek veya şöhretine veya servetine zarar verebilecek bir hususu isnaden veya bu yolda asılsız haber yayanlar ile aydan iki seneye kadar hapis, 500 liradan 5000 liraya kadar ağır para cezasına mahkum edilirler.

Bu fiilin Basın Kanunu'nda yazılı neşir vasıtalarından biri ile veya radyo ile işlenmesi veya nakledilmesi halinde 6 aydan 3 seneye kadar hapis ve 1000 liradan 10000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.»

Bu kanununun kabul edilmesinden 21 yıl sonra «dönüşümcü» Ecevit Hükümeti'nin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı «Zehir Hafiye» Faruk Sükan, 22.12.1978 tarihinde yaptığı bir basın toplantısında, Türkiye bankacılık sistemini şu şekilde değerlendiriyordu: «Yaptığım çalışmalar göstermiştir ki, Türk banka sistemi bozuktur. Birçok yolsuzluklar, bu bozuk sistemden kaynaklanmaktadır. Banka sistemimizdeki bozukluklar yüzünden büyük ve haksız kazançlar elde edilmektedir. Banka sistemimizdeki aksaklıklar, kalkınmamızı engelleyecek boyutlara ulaşmıştır. Bankalar vasıta kılınarak yapılan suistimaller, basına ve kamuoyuna yansıdıkça vatandaşın vicdanında son derece haklı tepkiler doğmaktadır. Artık bütün açıklığı ile banka sistemindeki bozuklukların üzerine gitmek zamanı gelmiştir.»

«Zehir Hafiye'nin bu çok tehlikeli hafiyeliğinden sonra Bankalar Kanunu'nun 78. maddesinin Dr. Sükan hakkında işletilmemesinin, işletilememesinin temelinde, milletvekili dokunulmazlığının ötesinde, şu nedenler, şu gerçekler etkin bir rol oynamış olabilirler: Ya haksız ve büyük kazançların elde edilmesi, bankalar vasıta kılınarak yapılan suistimallerin yaygınlaştırılması, Türkiye bankaları açısından, itibar kırıcı, şöhret ve servete zarar verici bir olgu değildir; ya da Dr. Sükan'ın bu savlarının delilsizliğini kanıtlamağa hiç bir bankanın gücü yetmemektedir nesnel gerçekler karşısında.

«Zehir Hafiye» yaptığı ünlü basın toplantısında Banka Mafia'sının üzerine devlet gücüyle gidilmesinin zamanının kesinlikle geldiğini de dile getirmekle yetinmemişti. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısının bu yaklaşımını, fevkalade ciddiye alan o dönemin Başbakanı Ecevit ise, Dr. Sükan'ın basın toplantısından sadece 7 ay sonra, 2171 Sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak Bakanlar Kurulu'ndan 23.7.1979 tarihinde 7129 Sayılı Bankalar Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin kanun hükmünde kararnameyi çıkarıyor ve Türkiye bankacılık sistemine uzun zamandır hakettiği dersi verebilmek için, ünlü 78. maddeyi, [illegible] hem de nitel olarak Ecevit'çi bir dönüşümden geçirerek şu biçime sokuyordu: «Bir bankanın itibarını kırabilecek veya şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususu isnaden veya bu yolda asılsız haber yayanlar ile aydan iki yıla kadar hapis, 10 bin liradan 100 bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bu fiilin Basın Kanunu'nda yazılı neşir vasıtalarından biri ya da radyo ve televizyon ile işlenmesi veya nakledilmesi halinde altı aydan 3 yıla kadar hapis ve 20 bin liradan 200 bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.»

Demek ki Ecevitçi «dönüşüm»le birlikte yayın araçları arasına televizyon da katılmış, bu arada büyük bir liberalliğe örnek verilip hapis cezaları değiştirilmezken, geçen 21 yıllık dönemdeki enflasyon gözönünde tutularak para cezaları 20 kat artırılmıştır. Böylece «değişen koşullara uygun» bir «sosyal adalet» de, fevkalade «sosyal» bir biçimde sağlanmıştır. [illegible]

CHP Ağırlıklı Hükümetin «iktidar dönemlerinin altın sayfalarından birini» oluşturan bu gibi bir girişimle birlikte CHP'nin «çağdaş» [illegible] dar, belki de daha çok bir «devlet partisi» oluşunun yolluğunu görmezlikten gelemeyiz. Nitekim «devlet» kurumu ve «devlet» yaşatan bir parti olarak, doğaldır ki CHP, devleti devlet yapan kurumların başında yeralan bankaları, her türlü kötülükten, hatta her türlü eleştiriden korumak, saklamak isteyecektir. Nitekim 23.7.1979 yılında Bankalar Kanunu ile ilgili kararnameyi yürürlüğe sokan CHP, aynı zamanda Türkiye bankacılık sisteminin [illegible] «Türkiye İş Bankası»nın, bir anlamda, kurucu ortağı değil midir?

«Türkiye İş Bankası: 1924-1974» adlı tanıtma kitabında bankanın sermaye yapısı şöyle açıklanıyor: «Bugün Türkiye İş Bankası sermayesinin

0/011,51'i hazineye,

0/027,57'si ... CHP'ye

0/032,351 Türkiye İş Bankası memurları Emekli ve Yardımlaşma Vakfına,

0/027,37'si özel ve tüzel kişilere aittir.»

Öte yandan Türkiye İş Bankası'nın idare Meclisi üyelerinin dökümünü incelediğimizde bu üyeler arasında Turan Güneş, İsmail Rüştü Aksal gibi «ünlü» CHP'lilere rastlıyoruz.

Böyle bir yapı içerisinde CHP üst yönetiminden tekeller egemenliğinin «kutsallığını» savunmanın ötesinde ne beklenebilir, ne umut edilebilirdi? Tüm bu «kutsal» gerçeklikler olduğu gibi burada da, CHP üst yönetiminin bilinçlerini kendi toplumsal konumlarının belirlediği [illegible] olursa, [illegible] olursuz?

yorum

OYA BAYDAR

Kedi pisliğini örter gibi

ÖNCEKİ gün, İstanbul'da bazı adreslerde aramalar yapıldı. Bunlardan biri de, MHP İstanbul İl Merkezi binasında MHP'nin bir üst katında, sözde kendi kendini kapatmış olan Ülküdeş Gençler Derneği'nde yapılan aramaydı. Arama sonucunda bulunanların, bir bölümü şöyle:

ARALARINDA geçtiğimiz günlerde katledilen Profesör Tütengil'in de bulunduğu profesörler, öğretim üyeleri listesi. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın fotoğrafı, adresi ve geliş gidiş saatleri. Ağızlarına mermi sürülmüş dört tabanca, bine yakın mermi, askeri teçhizat, dürbünlü tüfek, [illegible] belgeler, mühürler, erler için izin belgeleri, çekler, makbuzlar, tabanca şarjörleri, metrelerce dinamit fitili, ve... ve...

BUGÜNE kadar bu türden baskınlar sonucunda bulunanları fotoğraflarıyla, filmleriyle uzun uzun veren TRT'den ne bir ses, ne bir nefes!

ACIYORUZ önce Sermayenin Tercüman'ı: Manşet «İstanbul tepeden tırnağa arandı». Eh, ne olursa olsun koca gazete bu. ÜGD binasında [illegible] ve birçok cinayetin ipuçlarının ve araçlarının bulunduğu türünden bir haberi atlamaması gerek. Oysa o da ne! «Sıkıyönetim sol militanlara ait evleri ve lokalleri bastı. Bu arada şu kadar silah ele geçti» türünden bir spot; ve haberin içinde «ÜGD'nin eski lokali olan, halen çay kahve lokali olarak kullanılan lokal de arandı» diye iki satır...

AÇIYORUZ Milliyet'i: Milliyet demokrat gazete değil mi? «Aksaray'daki ÜGD lokalinde yapılan aramada, bir bomba, dört tabanca ve çok sayıda mermİnin bulunduğu ileri sürüldü» başlığıyla tek sütun verilen haberde özetle «aman yanılmayın, MHP değil aranan» deniyor özetle. Milliyete göre operasyon ve sonuçları «ileri sürülmüş». Kim ileri sürmüş acaba? Herhalde «hain komünistler».

AÇIYORUZ Hürriyet'i: Beşiktaş'daki faşist katliamı aslında solcuların yapmış olabilecekleri izlenimini vermek üzere düzenlenmiş uzun bir haberden sonra, birkaç satırla «Aksaray ve Mecidiyeköy'de iki dernekte arama yapıldı, arama sonucunda silah ve çok sayıda yasaklanmış yayın bulundu.» haberi... Politika'nın kısıtlı olanaklarıyla edindiği istihbaratı Hürriyet'in edinmemiş olması mümkün mü? Pek ala bilir Hürriyet bunun hangi dernek olduğunu, orada bir takım cinayetlerle ilgili ipuçları bulunduğunu. Bilir, bilir ama vermez...

VE HADİ gönlü olsun diye açalım Hergün'ü de. En altta tek sütuna onikİ satırlık bir haber: «MHP İl Merkezi ile bazı ilçe binaları arandı. Hiç bir suç unsuru bulunamadı.» Bir yalancı var ama kim ola.

HADİ bütün bunlar birşey değil, ya Anadolu Ajansı'na ne demeli. A.A., haberi İGD basıldı çok sayıda silah bulundu diye verdi. Öyle harf hatası falan da değil. Çünkü ayrıca İlerici Gençler Derneği diye İGD'yi açmış... Uyarıldığı halde, düzeltme de yayınlamadı. Bu konuda Hergün daha «namuslu» çıktı. Hiç değilse, MHP'nin arandığını yazıyor.

ŞİMDİ soruyoruz. Bu saygıdeğer (!) basının yetkililerine, sorumlularına. Soruyoruz: «Şu günlerde, basılan bu dernek, bu parti binası bir solcu dernek, bir sosyalist parti olsaydı: ÜGD binasında bulunanlar, oralarda bulunsaydı ortalık birbirine girmez miydi? Sekiz sütun manşet çekmez miydiniz? «Anarşi» diye ulumaz mıydınız? Ve o bina mühürlenmez miydi?

KENDİNİZE gelin. Cinayetlerin doğrudan ortağı, terörün içinde ve açık faşist değilseniz, ayın artık. O kedi pisliğini örter gibi örtmeye çalıştığınız suçu, o önüne perdeler germeye çalıştığınız suç yuvaları «bunlar beni korumuştu demez» gün geldiğinde, sizleri de boğar, sizleri de susturur.

Böyle devlet memuru olur mu?

Hademelerin sorunları

Günde 13 saat çalışan ama sekiz saatlik ücret alan, haftanın belirli günlerinde çalıştığı yerde gece nöbeti tutan, hergün çalıştığı yerdeki 15-20 sobayı yakıp akşama kadar sönmemesini sağlayan, işyeri tatil olunca koca binaları tek başına silip süpüren ve hâlâ devlet memuru sayılanlardan söz etmek istiyorum. Sözlerimin başlangıcı bazılarına bilmece gibi gelebilir. Ama gerçekten bu şartlar içinde çalışıp ta halen memur sayılan okullarımızda görevli müstahdemler var. Bugün bu koşullarda çalışan sadece İzmir'de en az 3000, ülke düzeyinde ise onbinlerce insan var.

Okullarda horlanan, aşağılanan, bazı idarecilerin keyfi davranışlarıyla karşılaşan, onların özel işlerini bile yapan insanların halen memur sayılması, ülkemizde süregeen düzenin bir yansımasıdır. Bu düzende, insanların sömürülmesi doğal sayılmakta ve hakları gözlerimizin içine baka baka gaspedilmektedir.

[illegible] memurlar gibi müsdahdemlerin de grevli toplu sözleşmeli sendika hakları ellerinden alınmıştır. Özellikle müsdahdemlerin ağır çalışma koşullarında çalışmaları ve Devlet Memurları Yasasında çalışma koşullarının sınırlarının olmayışı nedeniyle işçi statüsünde olması gerekmektedir. Ama bu konumları bugüne dek hiç bir şekilde gözönüne alınmadı. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)nun ve İnsan Hakları Bildirgesi'nin rafa kaldırıldığı ülkemizde bu haklar da ellerimizden alınmıştır.

Okullarımızda kol emeği harcayarak günde 13 saat çalışan ve çalıştığının karşılığını alamayan müsdahdemlerin hiç bir sorunu bugüne dek çözülmemiştir. Memur sayıldıkları halde devlet memurlarına tanınan haklardan bile yararlanamamaktadırlar. Devlet memurlarına tanınan iş riski, iş güçlüğü, fazla mesai ücretlerinden yoksun olarak çalışmaktadırlar. Yaptıkları işi gözönünde tutularak değerlendirildiğinde sağlık koşullarının da ne derece kötü olduğu ortaya çıkacaktır. Aldıkları maaşlarıyla günümüz koşullarında ev kiralarını dahi ödeyemeyen müsdahdemlerin ailelerini geçindirmek için içinde bulundukları ekonomik güçlükler ortadadır. Aldıkları ücret asgari ücretin bile çok altındadır. Bu nedenle hızla artan hayat pahalılığı onları her geçen gün açlık sınırına biraz daha yaklaştırmaktadır. Tüm bu koşullara, ek olarak kadro yokluğu ileri sürülerek işin az kişi tarafından yapılması onların kısa zamanda çabuk yıpranmalarını getirmektedir. Örneğin 48 sınıflı ve 5 büyük salonu olan okullarda 4 müsdahdem çalışmaktadır. Bu yetmiyormuş gibi bir de gece nöbet beklemeleri de işin cabası. Sözde okulları korumak için tutulan bu gece nöbetleri korumasız yapılmakta ve nöbetçilerin cangüvenliği gözönüne alınmamaktadır.

Ülkemizde süregelen düzenin bir yansıması, ilginç bir kesitini oluşturan bu çağdışı, uygulama üzerinde belki çok az şey söylendi. Bu konuda TÖB-DER İzmir Şubesi basın açıklamalarıyla ilgilileri uyararak, uygulamaları kınadı. Buna rağmen bugüne dek konunun üzerine giden bir ilgili çıkmadı. Çıkmaz da. Çünkü onlar emeğimizin pazarlığında bile bizlere söz hakkı tanımayanlardır. Çünkü onlar bizlerin alın terini, göz nurunu sömürerek saltanatlarını sürdürmek istiyorlar. Bunu daha rahat yapmalarını sağlayacak baskılara bu nedenle baş vuruyorlar. Onlar biliyorlar ki baskı ve sömürü zincirlerini emekçiler örgütlü güçleriyle kıracaklar. Bu nedenle örgütlenerek hak almamızı istemiyorlar. Sendikal haklarımızı gaspediyorlar. Uysal birer insan olmamızı, sömürülerini rahat yapmaları için gerekli görüyorlar. Ama aldanacaklardır. Bu haklarımızı ellerimizden alanlara karşı örgütlü savaşımımızı yükselterek karşı çıkacağız. Grevli toplusözleşmeli sendikal haklarımızı alacağız. Bunu sağlayacak güç kendi ellerimiz olacaktır. Tüm çalışanlar gibi müsdahdemler de emeğin ve insanların özgürlüğü için savaşanların yanında yeralacaklardır. Onlarla birlikte ekonomik - demokratik haklar için alanlara çıkacaklardır.

Cemal Yüksel
TÖB-DER İZMİR ŞUBESİ YAZMANI

EMEKÇİLERİN FORUMU

31 NOLU BİLDİRİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

İçinde yaşadığımız ekonomik düzenin kaçınılmaz sonucu olarak yükselen fiyatlar, üstüste gelen zamlar, kağıt paranın değerinin sürekli düşüşü ile, işçi emekçi yığınların ezildiği, giderek daha kötü yaşam koşullarına itildikleri açıktır. Üretim araçları sömüren sınıfın elindedir ve sömürenler bunu kendi çıkarları doğrultusunda, işçi-emekçi kesimlerin aleyhine kullanacaklardır. Ekonomik bunalımın yükünü işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın sırtına yükleme çabaları sürdürülmekte, büyük burjuvazinin, gericiliğin saldırıları, başta toplumun en örgütlü ve dinamik gücü olan işçi sınıfına, onun politik ve ekonomik hareketlerine yöneltilmektedir.

İşte böylesi bir dönemde yarım milyonu aşkın işçiyi ilgilendiren toplusözleşme günlerine getirilmiştir. Ve görülmüştür ki ücretlerin dondurulması, Toplusözleşme, Grev, Lokavt Kanunu ve Sendikalar Yasası'nda değişikliklerin yapılması DGM Yasası'nın çıkarılması gibi, işçi emekçi kesimlere doğrudan zarar getirecek ne varsa, işverenlerle iktidarın istemleri olarak kamuoyuna duyurulmuştur. Bu gerici istemler, işçi sınıfını, onun kararlı, disiplinli örgütlerini korkutmamıştır. Toplusözleşmelerde boyun eğmemelerini sağlayacak, grev gibi anayasal bir hakları vardır.

Bunalımın yükünü işçi sınıfına yüklemek isteyen çevreler, fiyat artışlarına neden olarak işçi ücretlerinin artırılması, grev, vs. gibi gerçek olmayan nedenler göstererek kamuoyunda işçi sınıfına ve grevlere antipati besleme girişimlerini sürdürmektedirler. İşte İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 31 nolu bildirisinin böylesi kritik bir dönemde yayınlanması haklı bazı kuşkular doğurmuştur.

Bildiride konan ölçütlerden «kamu düzeni», Anayasa Mahkemesi'nin, «toplumun huzur ve sükununun sağlanmasını, devletin ve devlet teşekküllerinin muhafazasını hedef tutan her şeyi, cemiyetin her safhadaki düzeninin temelini teşkil eden bütün kuralları kapsar (1)» şeklindeki tanımadan da anlaşılacağı üzere, sınırları belirsiz, esnek bir kavramdır.

Bir kısım çevrelerin grev hakkını kamu düzeni ile çatışan bir hak olarak göstermek istedikleri, grev yapan işçileri toplumun çalışma özgürlüğünü kısıtlamak hatta giderek ulusal ekonomiye zarar vermekle suçladıkları da bilinmektedir. Nitekim aynı görüş Toplusözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun Meclis'teki görüşmeleri sırasında ortaya atılmış ve geçici komisyon sözcüsü tarafından şöyle belirtilmiştir: «İnsan hak ve hürriyetleri vardır ki, bunların kanundaki usul ve şartlara göre fakat toptan kullanılması amme nizamını, devlet nizamını, hatta doğrudan doğruya toplum nizamını ortadan kaldırır. Bunlardan biri toplantı hakkı, diğeri de grev hakkıdır.»

Bu bildiri üzerine aynı çevrelerin işçi sınıfı ile sıkıyönetim organlarının karşı karşıya geleceğini, işçi sınıfının anayasal hakkı olan grevden vazgeçebileceklerini, gerileyebileceğini düşünerek rahatlamaları olasıdır. Bunun yanıtını, yine işçi sınıfı verecektir. Ancak dikkati çeken şudur: 31 nolu bildiride kamu düzenini ve genel güvenliği bozucu, çalışma özgürlüğünü ortadan kaldırıcı, milli serveti tahrip edici eylemler ile fiili işgallerin sıkıyönetim faaliyetleri kapsamına alınacağı ve suç faillerinin 1402 sayılı yasanın 15. maddesi delaleti ile işlem yapılmak üzere sıkıyönetim adli mercilerine sevkedileceği belirtilmiştir. 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 15. maddesinde Sıkıyönetim Mahkemesi'nin görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Bu maddede 15.6.1973 tarih ve 1728 sayılı yasayla yapılan değişiklikten sonra sıkıyönetim mahkemelerinin görevli olabilmeleri için, maddede sayılan suçlardan birinin işlenmesi yeterli olmamakta, ayrıca suçun sıkıyönetimin ilanına ve faaliyetlerine ilişkin bulunması da gerekmektedir. Bir suçun sıkıyönetimin ilanına neden olan suçlardan olup olmadığı Anayasa'nın 124. maddesi gereği ilan edilen Bakanlar Kurulu kararından anlaşılır. 26.12.1978 tarihli Bakanlar Kurulu kararında sıkıyönetimin «Ülkenin ve milletin bölünmezliğini tehlikeye düşüren, Anayasa'nın tanıdığı hür ve demokratik düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelen yaygın şiddet eylemlerini kökünden temizlemek» amacıyla ilan edildiği açıklanmıştır. Bu durumda 31 nolu bildirinin Bakanlar Kurulu kararıyla uyum içinde bulunduğu söylenemez. Sözkonusu bildiri, hem Bakanlar Kurulu kararını hem de İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın, sıkıyönetim ilanının nedenini açıklayan 1 nolu bildirisini aşan bir nitelik taşımaktadır. Parlamento, sıkıyönetim ilanı kararını, Bakanlar Kurulu kararında açıklanan kapsam ve gerekçe çerçevesinde onaylamıştır. Bunun genişletilmesine karar verecek olan yine parlamento olmalıdır.

MEBUSE CİNMEN
(Avukat)

(1) Duygun Yarsuvat, Çalışma Ceza Hukuku, s: 273.

Ölüm füzelerine karşı yürürken

Günlerden pazar sabahın saat 6.30'u. İki arkadaş bizi Brüksel'e götürecek olan otobüsü ve gelecek olan diğer arkadaşlarımızı bekliyoruz. Geceyi uykusuz geçirmişiz. Çünkü o gece Fransız dostlarımızın moral gecesine katılmıştık ve otobüsü kaçırırız korkusuyla gece yatmadık. Yediye doğru arkadaşlarımız birer ikişer gelmeye başladılar.

Yaş ortalaması yirmibeşi geçmeyen, 50'ye yakın işçi öğrenci, kendilerinden istenilen saatte buluşma yerinde hazırdılar hem de pazar sabahının kör karanlığında AMERİKAN ÖLÜM FÜZELERİNİ protesto edebilmek için PARİS'TEN-BRÜKSEL'e gitmeye hazırdılar. Ayrıca aramızda o saatlerde uykuda olması gereken çocuklarıyla birlikte kadın arkadaşlarımız da vardı. Saat 8.30'a doğru otobüsümüz hareket etti. Hepimizde yüksek bir moral ve heyecan var. Yol boyunca işçi marşlarımızı ve halk türkülerimizi söyledik. 4,5 saat süren zevkli bir yolculuktan sonra Brüksel'deki işçi birliği binasına geldik. Orada hazırlanmış olan bandrol ve pankartlarımızı alarak yürüyüşün başlayacağı alana geldik. Alan ana-baba günü. Davul-zurnalar marşlar ve sloganlarla inliyor.

Katılanların beklenenin üç misli olması nedeni ile saat ikide başlaması gereken yürüyüş ancak üçe çeyrek kala falan başlıyor. Yağmur sürekli yağıyor. Rüzgar sert esiyor ve oradaki barış savaşçıları yağmura ve rüzgara inat «FAŞİZME GEÇİT YOK, KATİL TÜRKEŞ, NATO'YA HAYIR, MHP KAPATILSIN KATİLLER BULUNSUN HESAP SORULSUN, TÜRKEŞ'İN YULARI AMERİKAN DOLARI, UDC'DE BİRLEŞ vs. sloganlarıyla ortalığı inletiyor.

Ve sonunda yürüyüş başlıyor. Sağlı sollu kolkola girmiş güvenlik kollarının disiplinli görev anlayışıyla, zaman zaman, araya sızmak isteyen ANARŞİSTLER - GOŞİSTLER, MAOİSTLER ve ne idüğü belirsizlerin sızması engelleniyor. Yaklaşık 2.5 saatlik bir yürüyüşten sonra çeşitli dünya ülkelerinden örgütlerini temsilen gelen temsilcilerin kısa öz ve etkili konuşmalarını İNGİLİZCE ALMANCA ve FRANSIZCA yapılan konuşmalar AMERİKAN ÖLÜM FÜZELERİNİ mahkum ediyor ve Sovyet barış çabalarını övüyordu.

Daha sonra biz otobüsümüze yetişebilmek için alandan ayrılıp yürüyüşün başladığı istikamete yöneliyoruz. Bir de ne görelim yürüyüş kolu hala devim ediyor.

Şimdi moralimiz çok daha [illegible]

İşte böylesine bir eyleme [illegible]

YUSUF ARSLAN
PARİS'TE ÇALIŞAN TÜRKİYELİ BİR İŞÇİ

Mehmet Demiray (1956...)

Halkevimizin Yönetim Kurulu üyesi, Halkımızın Ulusal Demokratik Cephesinin Örülmesi yolunda savaşırken faşist canilerce katledildi. Anısı savaşımımıza ışık tutacaktır.

ALİBEYKÖY HALKEVİ
(Po: 3128)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1 — İstanbul şubesinin kongresi geçtiğimiz günlerde yapılan bir meslek örgütü - İngilizce «eğer». 2 — Üzüntü - Ordu'nun bir ilçesi. 3 — Karanlığı pekiştiren bir sıfat - Tersi pislik. 4 — Benzer - Tersi, üst değil. 5 — ruruG - Tersi, ölümsüzlük ön eki. 6 — İspanya'nın ünlü bir şarkısı - Tersi, beyaz. 7 — Geri verme. 8 — profesyonel futbolda zaman zaman yaygınlaşan zararlı bir uygulama. 9 — Tersi, Orta Doğu'da bir göl - Tersi, cu- Tersi bir siyasi parti. 10 — Yerli hafif müzik şarkıcılarından biri - İlkel bir silah.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Dalavereyi iş edinen, üç kağıtçı tüccar. 2 — Bir erkek adı - Hastalıklı yumru - Tersi «kutsal» anlamına gelen «Saint»in simgesi. 3 — İşçinin sendikasını özgürce seçmesinde en demokratik yöntem. 4 — Tersi, inşaat mühendislerinin meslek örgütünün kısa yazılışı - Ekmeğin hammaddesi - İspanyolca'da «yaşa». 5 — Müslümanlıkta kutsal bir gün. 6 — Resimli duvar ilanı - Hep, sürekli. 7 — Eski Mısırlılarda bir tanrı - Tersi, taraftar. 8 — Haberleşme kuruluşlarımızdan biri - Tersi, bir harfin okunuşu. 9 — Küçük sivilcelerin oluşturduğu cilt hastalığı - İtalya'da bir nehir. 10 — Oyuna gelmek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 — Seydişehir. 2 — Elips - mU. 3 - Rant - zineB. 4 — Darıca - Aklanmak. 5 — Elektrik. 6 — Erman - Asal. 7 — dnE - Eki - Mr. 8 — Kamufle - Le - Martı.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Sermayedar. 2 — Ela - rN. 3 — Yinelemek. 4 — DPT - Ala - Al. 5— İs - dneneM. 6— Zamk - Kum. 7— efiraT - İfa. 8 — nıkrA - Lr. 9 — imeC - İsmet. 10 — Ruba - Kar.

SİYONİSTLERİN KIBRIS'TAKİ CİNAYETLERİ PROTESTO EDİLDİ

- İsrail'in Kıbrıs Büyükelçiliği önünde gösteri düzenlendi
- FKÖ, İsrail'e karşı misillemeye girişecek

Lefkoşe (AA) — Kıbrıs'ta Filistinli iki kişinin kısa bir süre önce öldürülmesine karşı tepkiler sürüyor. Lefkoşe'nin Rum kesiminde İsrail Elçiliği önünde düzenlenen bir gösteride, AKEL, Kipriyanu'nun Demokratik Parti'si ve sosyalist (EDEK) Partisi'nden konuşmacılar, öldürme olayını kınadılar ve Filistin devrimi ile dayanışma içinde bulunulmasını istediler.

Lefkoşe'de yayınlanan resmi bildiride söz konusu cinayete ilişkin adli kovuşturmanın sürdüğü ve hangi ülkenin yurttaşından oldukları açıklanmayan Jeffrey Sowden ile Ahmet Bourgi adlı iki kişinin polisçe arandığı duyuruldu. FKÖ'nün Beyrut'taki bir sözcüsü ise FKÖ'nün iki Filistinlinin öldürülmesine karşı misillemeye geçeceğini, İsrail'in içinde ve dışında İsraillilere acımasızca vuracağını söyledi.

NATO'nun füze planını engellemek için savaşım çağrıları yapılıyor

- Polonya KP - Fransız KP ortak açıklamasında, Alman KP, İtalyan KP çağrılarında savaşımın yükseltileceği vurgulandı
- DSF, üye örgütlerini, NATO planını engellemeye çağırdı
- İtalya'da yığınsal gösteriler yapıldı

Dış Haberler Servisi — NATO'nun Batı Avrupa'ya yerleştirmeye karar verdiği ABD ölüm füzelerine karşı savaşım çağrıları yoğunlaşıyor.

Polonya'yı ziyaret eden Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Marchais ile Polonya Birleşik İşçi Partisi Birinci Sekreteri Edward Gierek arasında yapılan görüşmeden sonra açıklanan ortak bildiride, NATO'nun yeni füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesinin barış ve güvenlik açısından büyük tehlike oluşturacağı belirtilerek her iki partinin silahlanma için savaşımı yükselteceği vurgulandı.

Çekoslovakya Komünist Partisi Genel Sekreteri Gustav Husak, yaptığı bir açıklamada, NATO'nun yeni ölüm füzeleri planını onaylayarak yeni bir silahlanma dönemi başlatma sorumluluğu altına girdiğini söyledi.

İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri, NATO'nun son kararının, uluslararası ilişkileri kötü bir şekilde etkileyeceğini belirterek NATO'nun yeni füzelerini kınadı. İtalya'da öte yandan, hükümetin NATO'nun yeni ölüm füzelerini ülke topraklarına kabul etmesine karşı yığınsal protesto gösterileri yapılıyor.

İtalyan Komünist Partisi, İtalyan Komünist Gençlik Federasyonu ve diğer sol örgütlerin katılımı ile Floransa, Napoli, Valencia ve Katanya'da protesto mitingleri düzenlendi. Floransa'daki mitingte bir konuşma yapan İtalya KP Yönetim Kurulu üyelerinden Osetto, hükümetin ülkeye yeni nükleer Amerikan roketlerinin yerleştirilmesini kabul etmesine karşın savaşımın bitmediğini ve daha da yükseleceğini belirtti. Osetto İtalya'da ve Avrupa'da emekçilerin bu planlara karşı artan tepkisine dikkati çekti.

Gösterilerde, «NATO'nun yeni silahlarına hayır» belgisi yükseltildi ve NATO'nun ülkeyi nükleer roket atış sahasına çevirmesi protesto edildi.

Öteyandan yapılan Alman Komünist Partisi Plenumunda da ABD ve NATO'nun silahlanma yarışını yeniden körükleme girişimlerine karşı alınacak önlemlere geniş yer verildi. Plenumda, Avrupa'ya yerleştirilmesi kararlaştırılan yeni nükleer roketlere karşı geniş yığınların seferber edilmesi ve aktif savaşım için karar alındı.

Ayrıca Federal Alman Genç Sosyalistler Örgütü bir açıklama yaparak silahlanma yarışının durdurulması için savaşım çağrısı yaptı.

Dünya Sendikalar Federasyonu da 130 milyon üye örgütlerine bir çağrı yaparak NATO'nun yeni ölüm füzeleri planının gerçekleştirilmesini engellemek için barış güçlerinin savaşımı yükseltmesini istedi. İngiltere'nin en büyük sendikalarından Ulaşım İşçileri Sendikası da NATO'nun planının engellenmesi çağrısında bulundu.

NATO, Varşova Anlaşması'na eşitsiz kuvvet indirimi önerdi

Viyana (ANKA) — Viyana'da 6 yıldan beri sürdürülmekte olan «karşılıklı ve dengeli kuvvet indirimi» görüşmelerinde NATO, Varşova Antlaşması'na, iki tarafın da kara kuvvetlerinde belirli bir azaltma yapılmasını içeren bir ara anlaşma önerisinde bulundu. Öneriye göre, Avrupa'da üslenmiş 13 bin Amerikan askerinin geri çekilmesine karşılık, Sovyetler Birliği'nin Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkelerde bulunan kuvvetlerinden 30 bin kişilik bir indirim yapması öngörülüyor.

Hindistan Devlet Başkanı seçimler öncesinde terörün artmasından endişeli

Dış Haberler Servisi — Hindistan Devlet Başkanı Reddy, 3 Ocak'ta yapılacak seçimlerle ilgili bir televizyon konuşması yaptı. Devlet Başkanı, konuşmasında, özellikle ülkenin kuzey doğusunda durumun gerginliğinden duyduğu endişeyi dile getirdi.

Hatırlanacağı gibi, Hindistan'ın kuzeydoğu bölgesinde Pekin'in ve CİA'nın desteklediği ayrılıkçı gruplar etkin terör eylemleri yürütüyorlar.

Öte yandan, seçimlerde Millet Meclisi (Lok Sabha) üyeliği için 4000 aday başvurdu.

442 sandalyeli meclisin 430 sandalyesi için seçim yapılacağından, her milletvekilliği için yaklaşık 10 aday yarışacak.

Kongre Partisi ile Janata Partisi arasında sürmesi beklenen iktidar mücadelesinde, eski Başbakan İndira Gandi'nin önderliğindeki Kongre Partisi'nin şanslı görüldüğü, ancak tek başına hükümet kuracak çoğunluğu elde etmesinin kuşkulu olduğu siyasal gözlemcilerce belirtiliyor.

Seçime ilginin büyük olduğu ve 361 milyon kayıtlı seçmenin şimdiye kadar sağlanamamış bir oranda seçime katılmasının beklendiği kaydediliyor.

Afganistan Pakistan'la ilişkilerini düzeltmek istiyor

Dış Haberler Servisi — Afganistan, Pakistan'la arasında bozulan ikili ilişkileri düzeltmek için görüşme kararlılığında olduğunu açıkladı.

Haberi veren Kabil Radyosu, Dışişleri Bakanı Şahvari'nin bu konudaki açıklamasını yayınladı. Şahvari, Pakistan'ın görüşme tarihini en kısa zamanda saptayacağını umduğunu söyledi.

Fidel Castro: "OPEC gelişmekte olan ülkelere yardımı artırmalı,,

- Suudi Arabistan fiyat artışı istemlerine karşı çıkıyor

Dış Haberler Servisi — Küba Komünist Partisi Birinci Sekreteri ve Küba Devlet Başkanı Fidel Castro, petrol ihraç eden ülkelere çağrıda bulunarak gelişmekte olan ülkelere daha çok yardım yapılmasını istedi.

Gelişmekte olan ülkelerin bakanlar düzeyindeki «77'ler Grubu» diye adlandırılan toplantısında bir konuşma yapan Castro, 1980 yılında gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere 300 milyar dolar yardım yapması ile ilgili olarak geçtiğimiz Ekim ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda açıkladığı isteğini yineledi.

Enerji olmadan gelişme olamayacağını söyleyen Castro, az gelişmiş ülkelerin petrol fiyatlarının ne kadar artacağını değil, petrol ihraç eden ülkelerin ne kadar katkıda bulunacaklarını bilmek istediklerini söyledi.

Öte yandan, Venezuella'nın başkenti Caracas'ta süren OPEC toplantısında, Suudi Arabistan'ın, petrol fiyatlarının yükseltilmesine karşı çıktığı bildiriliyor. Bilindiği gibi birçok OPEC üyesi ülke, doların sürekli değer kaybetmesi karşısında doğal kaynaklarını koruyabilmek için petrole yeni bir zam yapmak istiyorlar.

Şikago'da ulaşım işçileri 50 yıldır ilk kez greve gitti

Şikago (THA) — ABD'nin Şikago kentinde, ücretlerine zam yapılmasını isteyen ulaşım işçileri, istekleri belediye başkanı tarafından kabul edilmeyince greve gittiler.

Ulaşım işçilerinin mevsimin en soğuk gününde başlattıkları grev sırasında Şikago'da hava sıcaklığı eksi 11 dereceye inmişti. Yılbaşı nedeniyle yoğun çalışmakta olan mağazalar bomboş kaldı.

Şikago Belediye Başkanı Bayan Borne, toplusözleşme görüşmelerindeki son önerilerinden fazla hiçbir şey veremiyeceklerini ve grevler ile herhangi bir pazarlık yapılmadığını açıkladı.

Belediye Başkanı Bayan Borne, «sendikalara boyun eğmeyeceğini ve yeni bir zam yapmayı kabul etmeyeceğini» söyledi.

Grev, tüm otobüs, tren ve metro seferlerini felce uğrattı.

SBKP - Japonya KP doruk görüşmesi yapıldı

Dış Haberler Servisi — Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Leonid Brejnev, Japonya Komünist Partisi Başkanı Kenji Miyamoto başkanlığındaki JKP delegasyonu ile bir görüşme yaptı. Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmekte olan Japonya KP delegasyonu ile Leonid Brejnev arasında yapılan görüşmede, önemli uluslararası sorunlar ve iki parti arasındaki ilişkiler ele alındı. Kremlin Sarayı'nda yapılan görüşmenin sıcak ve dostça bir havada geçtiği açıklandı.

Gericilik Angola halkına karşı provokasyon peşinde

Dış Haberler Servisi — Angola'daki karşı devrimci UNİTA grubunun lideri Savimbi'nin Federal Almanya'ya gittiği bildirildi.

Haberi Angola kaynaklarına dayanarak veren TASS ajansı, Angola halkının düşmanı olan bu kukla liderin NATO üyesi ülkeleri ziyaret ettiğini ve Angola Halk Cumhuriyeti'nin yasal yönetimine karşı bu ülkelerden destek almaya çalıştığını belirtti.

UNİTA lideri daha önce de, bilindiği gibi, ABD'ye gitmişti.

Dünyaturu

- AMERİKAN Savunma Bakanlığı «Pentagon», Amerikan Kongresi'nin Deniz Kuvvetlerini modernleştirmesi için Japonya'ya 45,8 milyon dolarlık silah satma niyetinde olduğunu bildirdi.
- FİLİSTİN Ulusal Konseyi Başkanı Halid El-Fahum, Sovyetler Birliği Yüksek Şurası'ndan bir grup milletvekilinin çağrısı üzerine Moskova'ya gitti.
- IRKÇI Güney Afrika Cumhuriyeti'ne Birleşmiş Milletler'in ambargo uygulanması kararı almış olmasına rağmen İngiltere'nin dolaylı yollardan bu ülkeye gelişmiş silahlar sattığı TASS ajansınca açıklandı.

Japon KP, ABD üslerini kınadı

Japon Parlamentosu Bakanlar Kurulu'nun toplantısında, Komünist Partisi saylavı Yamanaka, Japonya'ya yeni Amerikan üsleri yapımı için para ayrılmamasını istedi. Japonya Hükümeti 1980 yılında ABD üsleri yapımı ve modernizasyonu için bütçede 22,7 milyar yen ayırdı.

- İRAN'da 25 Ocak günü Cumhurbaşkanı seçmek için yapılacak tek dereceli doğrudan seçimler için, tüm siyasal parti ve grupların aday gösterebilecekleri ve adaylarda aranacak koşulların bu hafta sonuna doğru resmen açıklanacağı bildirildi.
- KIBRIS'taki İngiliz üssünde görevli çavuş İan Nesly Bennet'in, casusluk suçundan tutuklanmasından sonra, başkalarından aldığı emirle Rum milli muhafız araçlarının hareketini izleyerek, numaralarını kaydettiği yolunda ifade verdiği bildirildi.
- FEDERAL Almanya Merkez Bankası, geçtiğimiz yıl 18 milyar mark fazla veren ödemeler dengesinin bu yıl 8 milyar mark açık vereceğini açıkladı. Merkez Bankası raporunda enflasyon hızının düşük olması için ülkedeki ücret ve fiyatların ılımlı bir düzeyde tutulması gerektiği kaydedildi.

- Leonid Brejnev'in yaşamı Sovyet halkına ve dünya halklarına barış ve dostluk hizmetleriyle dolu
- Dünya Barış Konseyi tarafından Brejnev'e sunulan Altın Madalya onun barış politikasındaki tavrını kanıtlayan en iyi belgedir

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri, Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı ve Sovyetler Birliği Mareşalı Leonid Brejnev 19 Aralık'ta 74 yaşına girdi

Leonid Brejnev 74 yaşında

Leonid İlyiç Brejnev 19 Aralık 1906'da Ukrayna'da Dneprodzerzhinsk kentinde bir işçi ailesinin çocuğu olarak doğdu. Leonid Brejnev, babasının çalıştığı bir çelik fabrikasında önce işçi, daha sonra da mühendis olarak uzun süre çalıştı.

Brejnev, 1923'te 17 yaşında iken Genç Komünistler Birliği'ne katıldı. 1929'da SBKP'nin Aday, 1931 yılında ise asil üyesi oldu. 1927'de Kursk kentinde teknik yöneticilik okulunu bitirdikten sonra Kursk ve Ural Bölgesinde toprak denetimcisi olarak çalışmaya başladı. Çalışkanlığı ve örgütleyici niteliklerini kısa zamanda ortaya koyan Brejnev bir süre sonra Bölge Sovyeti'ne, sonra Bölge Yürütme Komitesi Başkan Yardımcılığına, daha sonra da Ural Bölgesi Toprak Komitesi Başkan Yardımcılığına seçildi. 1920 ve 1930'lu yıllarda Sovyetler'de büyük bir endüstrileşme hareketi başlatılmıştı. Bu nedenle nitelikli işçi yetiştirmek için işçi okulları açıldı. Doğduğu kente dönen Brejnev bu okullardan birinin başına atandı. Brejnev, 1931 yılında, başında bulunduğu okula kaydolarak okulun hem yöneticiliğini hem öğrenciliğini yaptı. 1937 yılında Dneprodzerzhinsk kenti Kent Sovyeti Başkan Yardımcılığına seçildi. 1938 yılında Parti Bölge Komitesi Departman Başkanlığına, 1939 yılında da, 33 yaşında iken Dnepropetrovsk Bölge Komitesi Sekreterliğine seçildi. Güçlü bir sanayi bölgesi olan Dnepropetrovsk, onun yönetimi altında, nazi saldırısına karşı Sovyetlerin sanayi ve savaş gücünün artırılmasına büyük katkıda bulundu.

Antifaşist savaşımda önemli görevler

22 Haziran 1941'de nazi orduları Sovyetler Birliği'ne saldırdı. Leonid Brejnev, Parti Merkez Komitesi'ne başvurarak cepheye gönderilmesini istedi ve savaş boyunca ordu hizmetinde bulundu. 1942 yılında naziler Kafkaslara ve Bakü'ye karşı saldırıya geçtiğinde, Leonid Brejnev, 500 komünist ve Komsomol üyesinden oluşan özel bir vurucu birlik oluşturarak nazilere karşı en tehlikeli görevleri üstlendi. 1943'te Sovyet birliklerinin Kafkaslarda giriştiği karşı taarruza ve Karadeniz kıyılarındaki çıkarma hareketlerine, 18. Çıkarma Ordusu Politik Departman Başkanı olarak katıldı. Daha sonra, Kafkasların, Ukrayna'nın, Macaristan'ın, Polonya'nın ve Çekoslovakya'nın nazilerden kurtarılması savaşlarına katıldı. Brejnev, nazilere karşı Büyük Yurtseverlik Savaşı'nda gösterdiği büyük yararlıklar nedeniyle birçok nişan aldı ve 1943 yılında tuggeneralliğe terfi etti.

Savaştan sonra, Sovyetler Birliği'nin zarar gören ekonomisini onarmak ve kuruculuk çalışmalarını sürdürmek gerekiyordu. Leonid Brejnev, bu konuda en deneyimli ve yetenekli kişilerden biri olarak bu alanda da çok önemli görevler üstlendi. Ukrayna Dnepropetrovsk Bölgesi Parti örgütü başına atandı ve hızlı kuruculuk çalışmalarını yönetti. SBKP Brejnev'i 1950'de Moldavya SSC'ne gönderdi. Brejnev burada Moldavya Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreterliğine seçildi ve Cumhuriyetin kalkınmasını yönetti.

Leonid Brejnev, 1952 Ekiminde yapılan SBKP 19. Kongresi'nde SBKP Merkez Komitesi üyeliğine, bundan sonraki ilk Merkez Komitesi Plenum toplantısında Prezidyum Yedek Üyeliğine ve Merkez Komitesi Üyeliğine seçildi. Kısa bir süre sonra tümgeneralliğe terfi etti ve Sovyet Ordu ve Donanması Politik Departmanı Başkan Yardımcılığına atandı.

SBKP, 1950'lerin başlarında büyük önem taşıyan bir işe girişerek el değmemiş toprakların geliştirilmesine karar verdi. Leonid Brejnev, en geniş el değmemiş toprakların bulunduğu Kazakistan'a gönderildi. Brejnev 1954'te Kazakistan KP Merkez Komitesi İkinci Sekreterliğine, 1955'te de Birinci Sekreterliğe seçildi.

Kazakistan'daki geliştirme görevlerinin başarıya ulaşmasından sonra Moskova'ya dönen Brejnev 1957'de SBKP Merkez Komitesi Prezidyumu üyeliğine seçildi. Bu yıllarda Sovyetler Birliği sanayi ve teknolojide büyük atılımlar yapıyordu. İlk uzay aracı olan Sputnik'i yörüngeye sokmuş, ağır endüstride hızlı adımlar atıyordu. Leonid Brejnev, Parti Merkez Komitesi tarafından, ağır sanayiinin geliştirilmesi, uzay araştırma programının yürütülmesi ve ordunun modern silahlarla donatılması konularını ele almak üzere görevlendirildi. 1961'de Yuri Gagarin uzaya ilk çıkan insan oldu. Leonid Brejnev, özellikle uzay çalışmalarında, uzayın savaş değil barışçı amaçlarla kullanılması ilkesine büyük önem verdi.

Leonid Brejnev, 1960 - 1964 yılları arasında SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanlığı yaptı. Brejnev, Prezidyum Başkanı olarak, Sovyet sosyalist demokrasisinin daha da geliştirilmesine, Emekçi Halk Temsilcileri Sovyetleri'nin daha iyi işlev görmelerine, devlet aygıtının geliştirilmesine ve Sovyet devletinin başkanı olarak barış ve işbirliği politikasını sürdürmeye en büyük önemi verdi.

SBKP Merkez Komitesi'nin Ekim 1964'teki Plenumunda, Leonid Brejnev, SBKP Merkez Komitesi Birinci Sekreterliğine (1966'dan bu yana Genel Sekreterlik) seçildi.

Büyük teorik bilgiye ve deneyime sahip olan Leonid Brejnev Sovyetler Birliği'nde olduğu kadar, uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareket içinde de büyük saygınlığa sahip. SBKP 24. Kongresine sunduğu rapor, Parti'nin ekonomik ve toplumsal politikasının belirlenmesinde önemli rol oynadı. Bu Kongrede Sovyetler Birliği'nde gelişmiş bir sosyalist toplumun kurulduğu vurgulanarak yeni görevler belirlendi. SBKP Merkez Komitesinin Leonid Brejnev tarafından 25. Kongreye sunulan kapsamlı raporu, toplumsal ilerleme sorunlarına ve Marksizm - Leninizme yaptığı yapıcı katkıları açısından önemlidir. İki toplumsal sistem arasındaki ekonomik, bilimsel ve teknolojik yarışmanın yoğunlaştığı bir dönemde Sosyalist Ülkeler Ekonomik Bütünleşme Planı, Brejnev'in önderliğinde hazırlandı.

Barış savaşımında kararlı adımlar

"Barış ideallerinin gerçekleştirilmesi için"; bu sözler SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev'in Sovyetler Birliği'nin dış politikasının temellerini belirlemede kullandığı bir cümle ve Sovyetler Birliği'nde olduğu kadar tüm dünya halkları arasında yankı bulan politikanın temeli. Dünya Barış Konseyi tarafından Leonid Brejnev'e sunulan Altın Madalya da Brejnev'in barış politikasındaki tavrını kanıtlayan diğer bir belgedir. Brejnev'in Sovyetler Birliği Komünist Partisinin 24. Kongresinde sunduğu raporun barışa ayrılan kısımları, Sovyet Barış Programı olarak tanınır. 1976 yılı ilkbaharında yapılan SBKP 25. Kongresi bu programı daha da geliştirdi.

Brejnev'in, hazırlık çalışmalarında öncülüğü yaptığı Helsinki Konferansı da, barış içinde yanyana yaşama politikasında yeni bir aşama oldu. Ancak Sovyetler Birliği'nin barış politikası hiçbir zaman ulusal kurtuluş savaşlarına yapılan enternasyonalist yardımın durdurulacağı anlamına gelmedi. Vietnam, Laos, Kamboçya, Angola, Mozambik, Gine - Bissau, Afganistan ve diğer ulusal kurtuluş savaşlarına Sovyetler Birliğinin yaptığı yardımlar bu politikayı doğruluyor.

Son 15 yılda SBKP'nin yönetmenliğinde Sovyetler Birliği'nin, Sovyet halkının ulaştığı tüm başarılar L. İ. Brejnev'in adıyla çalışmalarıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

- 1923'te Genç Komünistler Birliği'ne katıldı.
- 1931'de Komünist Partisi asil üyeliğine alındı.
- 1942'de 500 komünist ve Komsomol üyesinden oluşan özel bir vurucu birlik oluşturarak Nazilere karşı en tehlikeli görevleri üstlendi.
- 1943'te üstün çabasından dolayı tümgeneralliğe terfi etti.
- 1950'de el değmemiş Kazakistan topraklarını işlemek için özel bir ekonomik komitenin başına getirildi ve bölgeye gönderildi.
- 1952'de SBKP Merkez Komitesi üyeliğine getirildi.
- 1960-1964 SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanlığına seçildi.
- 1966'da SBKP MK Genel Sekreteri oldu.
- 1975'de olağanüstü çabalar harcayarak, dünya ve Avrupa barışı yolunda önemli adım olan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın başarılı kılınmasını sağladı.
- 1979'da Amerikan silah tekellerinin ve savaş çevrelerinin tüm karşı çabalarına rağmen SALT-2'nin imzalanmasını sağladı.

- 19 Aralık'ta 74 yaşına giren Brejnev.

gündem

ÖZLEM ÖZGÜR

Yüz günlük proğramın anlamı

CHP'nin, "sol"culuk adına, ilericilik adına kimi çevrelerin, Demirel Hükümeti'ne "yeşil ışık" yakması, temelden sakat yanlış bir değerlendirmeden kaynaklanmaktaydı. Sanılmaktaydı ki, Demirel Hükümeti derin bunalımın altında ezilecek, sorunların ağırlığı ve büyüklüğü, Demirel ve onun partisi AP'yi yıpratacaktı. Ve böylelikle de, CHP yeniden "umut" olacak ve ona hükümet kapıları yeniden açılabilecekti..

Ve de Demirel, son seçim sonuçları da dikkate alındığında, tüm güç koşullara karşın, hükümet olmaktan kaçamayacaktı. Bugün hâlâ böyle düşünen safdiller var mıdır, pek bilinmez.. Ama, Demirel'in Hükümet kurmasını, bu nedene bağlayanların sayısı, bundan bir ay kadar önce hiç de az değildi.

Demirel'in hükümet olmayı kabullenmesi, böylesi anlamsız bir nedene bağlanmaz. Hiç kuşkusuz, Demirel'in üç-dört ay iktidarda kalıp, sonra da "ne yapayım, Türkiye'nin sorunları büyük, bunları çözmek için güçlü hükümet gerek, güçlü hükümet ise genel seçimlerden çıkar" diyerek, erken seçim isteyeceği ve bu hükümetten kaçıp gideceği sanılacaktı.. Bugün bile, böyle düşünenlerin sayısı, yine de az değildir..

Demirel'in yüz günlük program yapması, ilk bakışta bu izlenimi güçlendirmektedir.. Demirel'in, belli bir süre sonra erken seçim istemesi ve değişik yöntemlerle bunu dayatmaya kalkması, hiç de şaşırtıcı olmayacaktır. Ne var ki, işçi sınıfı ve demokrasi güçleri açısından önemli olan, bu yüz günlük planın sonunda erken seçim isteyip istememesi ya da erken seçimi ne zaman dayatacağı değil; Demirel'in, bu yüz gün içinde ya da erken seçim isteyeceği ana değin geçecek sürede, neler yapmak istediğidir..

Evet, Demirel Hükümeti yüz günlük program yaparak işe koyuldu. Şimdi, bu yüz günlük programın ne anlama geldiği, Demirel'in şu bir aylık sürede yaptıklarını gördükten sonra, çok daha iyi anlaşılıyor. Daha güvenoyu almadan gösterdik ki, bu Hükümet, emperyalizmin, işbirlikçi tekelci sermayenin hükümetidir ve işlevi de, açık faşist bir diktatörlüğe yolu açmaktır.. Bunu söylediğimiz zaman, her seferinde olduğu gibi, yine öngörü ve falcı acelesi olarak suçlanmıştık.. Oysa, Demirel Hükümeti'nin bir ay gibi çok kısa bir sürede yaptıkları, onun niteliğini açıkça ortaya koydu. Devletin her kademesindeki yurtsever ve demokrat kişiler, cil yavrusu gibi dağıtıldı. Yerlerine, Faşist Parti'nin militanları, faşist ideolojinin önde gelen kişileri ve tekelci sermayenin "has" adamları getirildi.

Yalnız bu değil.. Demirel Hükümeti, üstüste getirdiği ekonomik önlemlerle, emperyalistlerin, tekelci sermayenin konumlarını güçlendirirken, onlara devlet olanaklarından, halkımızın sırtından, yeni yeni kâr alanları açıyor.

Demirel Hükümeti, IMF'nin yeni dayatmalarına "evet" dedikten sonra, bu paralelde uygulamalara da hız verdi. Önce kamu kuruluşlarının yetkilerinde olan kimi önemli malların dışalımını, özel sektöre devretti. Ardından da, tekellerin hiç beğeni duyduğu ödemeden kredi ile bu malların dışalımlarını gerçekleştirebilecekleri hükme bağlandı.

İkinci olarak, Demirel Hükümeti, getirdiği yeni bir uygulama ile, ihracatta vergi iadesinin kapsamını ve oranını genişletmekte ve böylelikle, tekellere yeni olanaklar tanınmış olmaktadır. Vergi iadesinin kapsamı ve oranı artırılırken sanayiciler ve yurt dışında ihale alan büyük müteahhitlere yeni madde çıkarlar sunuluyor, vergi iadesine konan sanayi mallarının sayısı artırılıyor..

Anadolu'da, çok yaygın bir özdeyiş vardır, "devletin malı deniz, yemeyen domuz" diye. Ne ki, devletin malı halka kolaylıkla, kapitalizmde devletin malı halktan alınır, tekellere sunulur, onu yiyen domuzlar ise, parababalarından, sırtı kalınlardan başkası değildir..

Ve de, iki gün önce, daha devalüasyon gelmeden, telekslerden zam furyası akmaya başladı. Bu zam furyası, önümüzdeki haftalarda, tüm malları ve tüm Türkiye'yi kapsayacak.. Neden mi? Nedeni birden fazla! Birinci olarak, IMF ile yapılan anlaşmada, yüzde 40 oranındaki devalüasyonun hemen ardından, KİT ürünlerinin fiyatları önemli oranda artırılacak..

İkinci olarak, yapılacak yüzde 40 oranındaki devalüasyon, aynı oranda dışalım mallarının fiyatlarının artması sonucunu doğuracak. Ve bu artış, tüm genel mallara ve oradan da iğneden ipliğe herşeye yansıyacak.. Sizin anlayacağınız, emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin kasaları dolarken; halkın, emekçi yığınların yaşam koşulları daha da kötüleşecek, yığınlar açlık çemberinin dar sınırları içinde inim inim inleyecek.. İşte, Demirel Hükümeti'nin özü ve niteliği budur..

Demirel Hükümeti'nin yüz günlük programına ilişkin, bugünden yapılabilecek daha pekçok şeyi eklemek olanaklıdır. Ancak, işçi sınıfı, demokrasi güçleri açısından, Demirel iktidarının yaptıkları kadar, bundan böyle yapmak isteyeceklerini de iyi bilmek ve iyi değerlendirmek gerekmektedir. Bu, ona dur diyebilmenin en temel koşuludur. Demirel'in gitmek istediği yer, gün gibi açıktır. O, yaptıklarıyla bir yandan emperyalistlerin ve parababalarının konumlarını güçlendirirken, bir yandan da faşist güçleri devlet mekanizmasına yerleştirmektedir. Yani, bir yandan devleti faşist kadrolarla donatarak, demokrasi güçlerinin sesini soluğunu kesmek isteyecek; öte yandan, açık faşist bir diktatörlüğe yolu açmak için, her yolu ve yöntemi deneyecektir..

Demirel'i durdurabilmenin yolu, tüm demokrasi güçlerinin birliğinden geçiyor. Yapılması gereken tek şey, öznel yanlışlıkları bir yana bırakmak ve Türkiye'nin somut koşullarından, tekelci sermayeden kaynaklanan faşizm tehlikesi karşısında, demokrasi güçlerinin birliğini sağlamaktır..

CHP'li Günay, "Kapitalist olmayan kalkınma yolu öneriyoruz,, dedi

- CHP Milletvekili "Savunduğumuz düzenin iki ilkesi vardır : Bunlar, bağımsızlık ve demokrasidir" dedi
- CHP sol kanat milletvekili amaçlarının CHP'ye 1977'deki işlevini kazandırmak olduğunu söyledi
- Günay 1965 yılından sonra sürekli baskı yasaları çıkarıldığını belirtti

Ankara (Politika) — CHP Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay Türkiye'ye kalkınma modeli olarak kapitalist olmayan bir yöntem önerdiklerini, bu önerinin kalkınma uğraşı veren tüm dünya ülkelerinin temel gereksinmesi olduğunu söyledi. CHP sol kanat milletvekili Günay, bu düzenin demokrasi ve bağımsızlık ilkelerinden ödün verilmeden tüm ilerici ve demokrasi güçlerinin ortak hedeflerde yapacakları işbirliği ile gerçekleşebileceğini söyledi. Yankı dergisinin sorularını yanıtlayan Günay, kamuoyunda sol kanat olarak tanınan parlamenterlerin amacının CHP'ye 1977'deki işlevini kazandırmak olduğunu belirterek «Savunduğumuz düzenin vazgeçilmez iki ilkesi vardır: Bunlar bağımsızlık ve demokrasidir» şeklinde konuştu.

Hangi koşullarda olursa olsun DGM'leri kabul etmelerine olanak bulunmadığını da belirten CHP Ordu Millet vekili «Hükümetler, kargaşanın, toplumsal bunalımların artık böyle baskı yasaları ile önlenemeyeceğini, başka önlemler alınması gerektiğini artık görmelidir» dedi.

Günay kendisine yöneltilen sorulara özetle şu yanıtları verdi:

SORU — Kapitalist düzeni hep eleştiriyorsunuz. Nasıl bir düzenin kurulmasını savunuyorsunuz?

YANIT — Kapitalist olmayan bir kalkınma yöntemi öneriyoruz. Bu, bizim olduğu gibi, kalkınma uğraşı veren diğer dünya ülkelerinin de temel gereksinmesidir. Programımız da bize, kapitalist olmayan bir kalkınma yolunu açmaktadır. Programımızı somutlaştırıp, detaya indiğimizde ekonomik anlayışımızın kapitalizmden çok sosyalizme yakın olduğu görülür. Yani, ekonomi anlayışımız, bireyden çok topluma dayalıdır. Ancak, biz, kavramların tartışılmasından çok Türkiye'nin gerçeklerine, toplumsal gereksinimlerine uygun, bir ekonomik düzenin kurulmasına önem veriyor ve onu savunuyoruz. Savunduğumuz düzenin ise, vazgeçilmez iki temel ilkesi var: Bunlar; bağımsızlık ve demokrasidir.

SORU — Savunduğunuz bu düzen nasıl kurulabilir?

YANIT — Demokrasi ve bağımsızlık ilkelerinden ödün verilmeden tüm ilerici ve demokrasi güçleri, ortak hedeflerde işbirliği yapmalıdırlar. Halkın demokrasi içinde örgütlenmesi, kendi çıkarlarının bilincine ulaşıp çalışması, böyle bir düzene varılmada temel koşuldur. Ne adına getirilirse getirilsin halka rağmen getirilmek istenen hiç bir şeyi kabul etmemiz ve benimsememiz mümkün değildir.

SORU — DGM'ler konusunda Genel Sekreterle ters düştünüz. DGM'lere karşı tavrınızı sürdürecek misiniz?

YANIT — DGM konusunda Sayın Genel Sekreterle, belki programı yorumlamada bir ayrılığımız var. Elbette DGM ve benzeri baskı yasalarına karşı olan tavrımızı sonuna kadar sürdüreceğiz. DGM'ler, 12 Mart döneminde, bilinen yöntemlerle Anayasa'ya sokulmuştur. Tabii hakim ilkesini, Anayasa hukukunun özünü zedelediği için, CHP Meclis'te yeter li sayıyı sağladığı takdirde «Anayasa'dan çıkaracağını» programına koymuştur. Hangi şartlar altında olursa olsun DGM'lerin hiç bir türlü sünü kabul etmemiz mümkün değildir.

SORU — Hükümet, anarşiyi önlemek gerekçesiyle yeni tasarıları, Meclis'e sunmaya çalışmaktadır. Açıklanan bu önlemlerle terörü önleyebilir mi?

YANIT — 1965'ten bu yana, özgürlükleri koruma gerekçesiyle hükümetler, Meclislerden sürekli olarak baskı yasaları çıkartmışlardır. Ama toplumsal bunalım sürekli olarak artmış, önlenememiştir. Hükümetler, kargaşanın, toplumsal bunalımların, artık böyle baskı yasaları ile önlenemeyeceğini, başka önlemler almak gerektiğini görmelidirler.

SORU — Nedir bu başka önlemler?

YANIT — Türkiye, çok geniş insan gücüne, doğa kaynaklarına, önemli tarih ve kültürüne rağmen sanayiini kuramamıştır. Türkiye'de her yıl yüzbinlere yenileri eklenen milyonlarca işsiz vardır. Gelir dağılımı dengesizdir. Eğitimde, sağlıkta, konutta ve her alanda çarpıklıklar sürüp gitmektedir. Böyle bir ülkede, kargaşanın önlenmesi, toplumsal barışın sağlanması son derece güçtür. Hükümetler ve Türkiye'yi tüm yönetme iddiasında olanlar, önce bu çarpıklıkları gidermeye çalışmalıdırlar. Yoksa, hangi baskı yasalarını, hangi yasakları getirirseniz getirin bu çarpıklıklar varolduğu sürece bu kargaşa sürecektir. Bu kargaşa, toplumsal, ekonomik yanlışlardan kaynaklanmaktadır.

Sıkıyönetim 2 ay daha uzuyor

Haber Merkezi — Milli Güvenlik Kurulu'nun Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün başkanlığında dün sabah üçbuçuk saat süren toplantısından sonra yapılan açıklamada 19 ilde uygulanmakta olan sıkıyönetimin iki ay daha uzatılmasının Bakanlar Kurulu'na tavsiyesine karar verildiği bildirildi.

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği tarafından yapılan açıklamada, toplantıda Milli Güvenlik Kurulu'nun gelişen iç olaylar ve yurt çapındaki asayiş durumunun yeniden değerlendirildiği kaydedildi ve şöyle denildi:

«Bu değerlendirme sonucuna göre, Anayasamızda belirtilen devlete ve cumhuriyete, milletin birlik ve beraberliğine ve ülkemizin bölünmezliğine yönelen anarşi, terör bölücülük, gasp ve soygun olayları bütünü ile önlenememiş ve kontrol altına alınamamıştır.»

Milli Güvenlik Kurulu açıklamasında, her türlü yasa dışı eylemlere ve bunların örgütlerine karşı daha etkin bir mücadele vermek için gerekli görülen yeni idari ve yasal tedbirlerin alınmasına devam edilerek, sıkıyönetimin mutlaka hedefine varmasının sağlanacağı belirtildi.

BAKANLAR KURULU'NUN KARARI

Bakanlar Kurulu'nun dün Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında yaptığı toplantıda, Milli Güvenlik Kurulu'nun tavsiye kararına dayalı olarak 19 ilde sıkıyönetimin iki ay daha uzatılmasını kararlaştırdı.

Bakanlar Kurulu'nun dünkü toplantısı ile ilgili olarak şu açıklama yapıldı:

«Bakanlar Kurulu bugün saat 16.00'da Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında toplanmıştır.

Toplantıda, 19 ilde yürürlükte bulunan sıkıyönetimin Milli Güvenlik Kurulu'nun 13.12.1979 tarihli tavsiye kararına dayalı olarak 26.12.1979 tarihinden itibaren iki ay süre ile uzatılması ve konunun TBMM'nin 19.12.1979 tarihli toplantısında görüşülmek üzere Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasına karar verilmiştir.»

TBMM'DE BUGÜN ELE ALINIYOR

TBMM bugünkü birleşik toplantısında sıkıyönetimin 19 ilde iki ay daha uzatılmasını öngören hükümet tezkeresi ele alınacak.

AP ve MHP gruplarının sıkıyönetime olumlu oy verecekleri, CHP ve MSP gruplarının ise bugün yapılacak grup toplantılarından sonra sıkıyönetimle ilgili tutumlarının belli olacağı öğrenildi.

MİSK militanları işçilere saldırdı

- Karabük'te faşistler ilerici bir işçinin oğlunu öldürdü
- Konya'da bir kişi öldürüldü
- İstanbul'da Alibeyköy'de öldürülen Mehmet Demiray'ın katili olduğu ileri sürülen Selahattin Polat Giresun'a kaçtı.
- Orhan Toprakçı ve Zekai Bölükbaşı'nın cenaze törenine izin verilmedi, 100 kişi gözaltına alındı
- Samsun'da cenaze töreninden sonra faşistler bir kahveye ateş açtı : 1 ölü

Haber Merkezi — Tarsus yakınlarında kurulu «Paktaş-2» fabrikasında MİSK'li militanlar dün sabah saat 08.00 sıralarında Teksif üyesi işçilere saldırdı. Çatışmada 5 işçi ağır yaralandı.

Dün saat 08.00 sıralarında «Paktaş-2» fabrikasında vardiya değişimi sırasında MİSK üyesi militanlar, Teksif'li işçilerin üzerine saldırdı. Saldırı sırasında Bekir Güler, İsrafil Güngör, Ahmet Küçük bıçakla, Sabahattin Özis tabanca kurşunuyla, İrfan Güngör sopa ile başından ağır yaralandı. Yaralılardan Bekir Güler, İsrafil Güngör ve Sabahattin Özis Mersin'deki hastaneye, İrfan Güngör ve Ahmet Küçük Tarsus Özel hastanede ameliyata alındılar.

KARABÜK'TE

● Önceki akşam saat 17.00 sıralarında annesi, kız kardeşi ve nişanlısıyla birlikte yürümekte olan ilerici bir işçinin oğlu olan Mehmet Bozkurt kimliği bilinmeyen bir faşistin silahlı saldırısına uğradı. Olay sırasında tabanca kurşunuyla ağır yaralanan ve hastaneye kaldırılan Mehmet Bozkurt adlı gencin vücudundan 4 kurşun çıkarıldı. Bozkurt tedavi gördüğü hastanede kurtulamadı.

KONYA'DA

● Konya'nın Kadınhanı ilçesinde Kayabaşı mahallesinde evine gitmekte olan Ertuğrul Yurtsever'in Sıtkı Başar adlı biri tarafından tabanca ile öldürüldüğü ifade ediliyor.

● Mehmet Genç adındaki lise öğrencisinin İş Bankası kavşağında üç kişi tarafından yolunun kesilerek bıçakla yaralandığı bildirildi.

İSTANBUL'DA

● Beşiktaş katliamında hayatlarını kaybeden İGD üyesi Orhan Toprakçı ile Dev-Sol'lu olduğu söylenen Zekai Bölükbaşı'nın cenaze törenlerine güvenlik kuvvetleri izin vermedi. Cenaze törenine katılmak üzere Levent Camiisi'ne gelen ilerici gençleri güvenlik kuvvetleri dağıttı. Arkadaşlarına karşı son görevlerini yerine getirmek istediklerini söyleyen ilerici gençleri dağıtan polis 100 dolayında genci de gözaltına aldı. Güvenlik kuvvetlerinin elinden kurtulan ilerici gençler topluca Beyoğlu İstiklal Caddesine giderek üzerinde «Beşiktaş katliamının hesabı sorulacaktır» pankartını caddeye astılar. Arkadaşlarının cenazesine katılmalarına izin verilmeyen ilerici gençler güvenlik kuvvetlerinin bu tutumunu protesto ederek İstiklal Caddesinde toplu halde yürüyerek slogan attılar ve daha sonra dağıldılar.

Öte yandan Alibeyköy'de öldürülen İGD üyesi Mehmet Demiray'ın cenazesi de öğle namazından sonra Alibeyköy'de toprağa verildi.

Bu arada Mehmet Demiray'ın öldürülmesinin Alibeyköy'de MHP Eyüp eski İlçe Başkanı Ahmet İnce'nin başkanlığında, Selahattin Polat, Ahmet Öztürk, Celal Çatal ve polis İdris adıyla tanınan ancak soyadı belirlenemeyen bir kişiden oluşan çete tarafından planlandığı ileri sürüldü. Mehmet Demiray'ın yakınları cinayetin planlanmasında Selahattin Polat adlı kişinin «hedef gösterici» olarak rol oynadığını, cinayetin işlenmesinden hemen sonra Giresun'un Yağlıdere bucağına kaçtığını ve bu kişinin cinayette önemli rol oynadığını öğrendiklerini söylediler. Edinilen bilgiye göre Selahattin Polat, Demiray'ı yakından tanıyordu, dışarıdan getirilen iki ya da üç kişiye «hedef göstermesi» üzerine cinayet işlendi. Saldırganlar da geldikleri gibi yine ortadan kayboldular. MHP'yle yakın ilişkiler içinde olduğu bildirilen Selahattin Polat'ın alçak, kısa boylu, 25-27 yaşlarında, avurtları çökük, sivri çeneli, zayıf ça, sarkık bıyıklı ve kıvırcık saçlı olduğu bildirildi.

İZMİR'DE

● Cezaevine silah sokmak isteyen bir kişiye yardım ettiği öne sürülen Ödemiş Cezaevi Müdürü Veli Bektaş tutuklandı.

Verilen bilgiye göre, Veli Bektaş, cezaevine silah sokarken yakalanan bir kişi hakkında yasal işlem yapılmaması için, Ödemiş Jandarma Komutanlığı yetkililerine öneride bulundu. Cezaevi Müdürü Veli Bektaş, ilk sorgusundan sonra tutuklanarak Tire Cezaevine gönderildi.

ANKARA'DA

● Ankara Çinçin Bağları'nda önceki gün öldürülen Mithat Ülker adlı ilerici polisin katilinin MHP yanlısı POL-BİR üyesi Hüseyin Şentürk olduğu saptandı. Mahalle halkının ve yaralı polisin tanıklığı sonunda gözaltına alınan Şentürk'ün Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şubesinde görev yaptığı belirlendi. Bilindiği gibi önceki gün Çinçin Bağları'nda iki polise ateş açılmış, Mithat Ülker ölmüş, Özay Karatepe [illegible]

Önceki gün saat 15.00 sıralarında Aktaş Gültepe Mahallesinde faşistlerle ilericiler arasında kısa süren bir çatışma çıktı. Bunun üzerine olay yerine gelen devriye ekipleri çevreyi kontrol altına aldılar. Üzerinde silah bulunduğu bildirilen bir genç gözaltına alındı. İlerici olduğu belirtilen genç POL-BİR'li polislerce dövülmeye başlandı. Bu arada Çinçin Bağları karakolunda görevli oldukları bildirilen Mithat Ülker ve Özay Karatepe dayak atılmasına karşı çıktılar. Bunun üzerine Ankara Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şubesi'nde görevli POL-BİR üyesi Hüseyin Şentürk otomatik silahı ile ateş açtı. Ülker başından ve göğsünden aldığı yaralar nedeniyle kurtarılamayarak öldü. Karatepe de ayaklarından yaralandı. Bu arada çevrede toplanan halkın tepki göstermesi üzerine Şentürk ve beraberindekilerin polislere ateş açan kişiyi gözaltına aldıkları, ilerici genç olarak göstermeye çalıştıkları belirtildi.

SAMSUN'DA

Önceki gün öldürülen Yüksek İslam Enstitüsü öğrencisi Erol Çuha'nın dün öğle namazından sonra düzenlenen cenaze töreni bitiminde, olaylar çıktı. Bir kişi öldü, üç kişi de yaralandı.

Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden edinilen bilgiye göre, cenaze töreninden hemen sonra, Yenimahalle'de sol görüşlü kişilerin devam ettiği bir kahve, kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından otomatik silahlarla tarandı. Açılan ateş sonucunda, kahvede bulunanlardan Sıtkı Arıkan ve Hasan Sevilmiş adlı kişiler, vurularak yaralandı. İki yaralıdan durumu ağır olan Sıtkı Arıkan kaldırıldığı Samsun Devlet Hastanesinde öldü.

Olaylar daha sonra Mecidiye Caddesi'nde de devam etti. Burada kalabalık bir grup Murat Uslu adlı ilerici bir gence saldırdı. Murat Uslu, çeşitli yerlerinden bıçaklanarak yaralandı.

İzmir'de Beşiktaş katliamını protesto eden öğrencilerle polis çatıştı

İzmir (Politika) — Beşiktaş'ta beş kişinin öldürülmesi ile Çınarlı Endüstri Meslek Lisesi'nde bir forum düzenleyen öğrencilerle polis arasında çatışma çıktı. Katliamı protesto etmek için dün bir forum düzenleyen öğrenciler polisin tepkisiyle karşılaştı. Bu arada çıkan çatışma sırasında polis öğrencilerin üzerine ateş açtı. Buna öğrenciler de karşılık verince olaylar büyüdü. Okula kapanan öğrenciler polisin çekilmesini istediler. Olayların daha da büyümemesi için öğrencileri evine göndermek isteyen Lise Müdürü, öğrencilerin «polis çekilmezse dışarı çıkmayacağız» demeleri üzerine emniyet yetkililerinden polisleri çekmelerini istedi. Belediye'den de otobüs temin eden müdürün isteğine polis geç saatlere kadar olumlu yanıt vermedi. Okul Müdürü Emniyet Müdürü ve diğer polis yetkilileriyle görüşmeler sürerken olayların çevreden duyulması üzerine okul önüne gelen öğrenci velilerinin istemine uyan öğrenciler direnişi bıraktılar. Bunun üzerine polis öğrenci olmayan kişileri saptamak amacıyla kimlik kontrolü yaparak okul öğrencilerini serbest bıraktı.

DİĞER PROTESTOLAR

Bornova Suphi Koyuncu Lisesi, Ticaret Lisesi Gece Bölümü ve Agora Akşam Ticaret Lisesi öğrencileri de dün dersleri boykot ederek Beşiktaş katliamını kınadılar. Suphi Koyuncu Lisesi öğrencilerinden 25'i gözaltına alındı.

Dün sabah Ticaret Lisesi ile Örnekköy Lisesi'nde öğrenciler, derslere girmedi ve bir günlük boykot kararı aldıklarını bildirerek dağıldılar.

Üslerle ilgili Senato araştırması yapılacak

Ankara, (ANKA) — Türkiye'deki ABD ve NATO üslerinin sayısı ve bunların işleyiş biçimi ile ilgili araştırmayı öngören Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Suphi Gürsoytrak'ın «Senato Araştırma Önergesi» Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu'nda oylanarak kabul edildi.

Kabul edilen önerge gereğince 13 senatörden oluşan bir komisyonun kurulması öngörülüyor. Önümüzdeki günlerde oluşması beklenen komisyon iki ay süreyle Türkiye'deki ABD ve NATO üs ve tesislerinin sayısı ve işleyiş biçimi ile ilgili araştırma yapacak.

Komisyonun iki ayda çalışmalarını tamamlayamaması halinde bu süre yeniden uzatılabilecek.

Çukobirlik'e gazetemizin sokulması yasaklandı

Adana (THA) — Kısa adı ÇUKOBİRLİK olan Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'ne Genel Müdür Cemal Mumcu'nun emri ile Günaydın, Cumhuriyet, Aydınlık ve Politika gazetelerinin sokulması yasaklandı.

Öte yandan, dün birliğe bağlı tüm ünitelerde arama yapan sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri birlik baş danışmanı Hasan Çiçek'i masası nın üzerinde CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in «Bıçağın Sırtındaki Türkiye ve Kontr-gerilla» adlı kitabını bulundurduğu gerekçesiyle, üç gün önce görevinden alınan iplik fabrikası müdürü Ahmet Duman'ı da telefonla görüşme yaptığı [illegible]

Mühendis ve mimarların eylem birliği yükseliyor

Ankara, (Politika) — Demokratik Sol, Birlik Dayanışma, Demokrasi İçin Birlik, Demokratik Merkeziyetçiler, ve Demokratik Mücadelede Birlik, adına yapılan ortak açıklamada tüm mühendis ve mimarlar emperyalizme, faşizme, şovenizme ve tekellerin egemenliğine karşı güçlerini birleştirmeye çağrıldı.

Gruplar adına yapılan ortak basın açıklamasının tam metni şöyle:

«Türkiye'de ekonomik bunalım giderek derinleşiyor. Buna bağlı olarak toplumsal ve politik bunalımlar artıyor. Ülke ekonomisine egemen olan işbirlikçi tekeller, emperyalizme bağımlılığı pekiştirmek, sömürülerini arttırarak sürdürmek uğruna baskı ve terörü şiddetlendiriyorlar. Faşist bir yönetimi halkımıza dayatıyorlar. Doğu ve Güney Doğu'daki emekçi halk üzerinde sürdürülen ırkçı, şoven baskılar ve zulüm yoğunlaşıyor.

14 Ekim seçimlerinden sonra kurulan 3. MC Hükümeti, nedeni ekonomik olan bir yapısal bunalımdan kurtulmanın yeni yöntemlerini arıyor. Bunun yükünü işçi ve emekçi kitlelere yüklemek istiyor. Emperyalizme bağımlılığı sürdürmek uğruna NATO, IMF, AET gibi uluslararası militarist mali ve ekonomik kuruluşlarla bağımlılık pekiştiriliyor. Tekelci sermayenin siyasal iktidarı olan yeni hükümet programını bu çevrelerin direktifleri doğrultusunda hazırlamıştır. Giderek kısıtlanan varolan demokratik hakları dahi tamamen rafa kaldırmayı da programı içine almış bulunmaktadır. Sendikalar ve dernekler üzerinde baskı düşünce, örgütlenme ve eylem özgürlüklerinin budanması, kitlelerin faşist terör ile pasifliğe itilmesi hükümetin temel hedefidir.

Faşist güçler bu hükümet döneminde beslenip, geliştirilecektir. Terör hızlandırılmıştır. Katliamlar artmaktadır. Devlet kadroları faşist güçlerce işgal edilmekte, sokak terörizmin kontrolü altına alınmaktadır. Önümüzdeki günler işçi ve emekçi sınıfların daha da yoksullaşacağı yaşam güçlüklerinin artacağı, can güvenliğinin giderek yok olacağı günler olacaktır. Egemen gerici güçlerin bu saldırıları, faşist baskı ve terör tüm halkımızı hedef almıştır. Tekellerin sömürüsü, emperyalist destekildir ve bunalımın sorumlusu bunlardır. Bu noktada, demokrasiyi yaşatmak, faşizmi durdurmak ve geriletmek için faşist ve gerici güçlere karşı, onları destekleyen işbirlikçi tekellere ve emperyalizme karşı tüm demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğini oluşturmak gerekmektedir. Sömürü ve baskı ancak kitlelerin yığınsal savaşımıyla önlenebilir.

Biz mimar ve mühendisler olarak böylesi bir savaşımın sürdürülmesinde tüm demokrasi güçleriyle birlikte görev üstlenmenin zorunluluğuna inanıyoruz. Ülkemizdeki faşizme, emperyalizme, şovenizme ve tekeller egemenliğine karşı savaşımın dünya devrimci güçleriyle dayanışmayı gerektirdiğinin de bilincinde olarak;

Tüm işyerlerinde, mahallelerde, bölgelerde örgütlü, yığınsal birlikteliğimizi örmeyi, yaşamın her alanında ve diğer emekçi sınıf ve katmanlarla dayanışmayı geliştirmeyi, buna yönelik olarak TMMOB ve bağlı odaları bu birlikteliğin yükseltildiği mevziler olarak değerlendirmeyi demokrasi görevi olarak belirlemekteyiz.

İşçi sınıfımızın yol gösterciliğinde, halkımızın demokrasi ve özgürlük savaşımını yükseltmek için siyasal ayrım gözetmeden, emperyalizme karşı olan, emekten yana «faşizme hayır» diyen tüm mimar ve mühendisleri bu amaçla odalarda elele vermeye, ortak ilkeler ve programlar etrafında biraraya gelmeye çağırıyoruz. Yönetim hesaplaşmalarına girmeden, hedef şaşırtılmasına karşı çıkarak, ortak düşmana karşı yığınların ortak savaşımını öngören böylesi bir birlikteliğin kurulmasından, nedeni ne olursa olsun kaçınmayı demokrasi savaşımının yükseltilmesinin önünde bir engel olarak göreceğimizi belirtiyoruz.

Tüm ilerici, devrimci, demokrat, halkçı, yurtsever mimar ve mühendislere duyururuz.

Demokratik Sol, Birlik Dayanışma, Demokrasi İçin Birlik, Demokratik Merkeziyetçiler, Demokratik Mücadelede birlik»

İTÜ'de gece öğrenimi için Danıştay karar verecek

- 20 Mart'ta gece öğreniminin gündüze aktarılması kararı alınmış, ancak öğrenciler Danıştay'a başvurmuştu
- Üniversite senatosunun, geceleri can güvenliği olmadığına ilişkin gerekçesine karşılık öğrenciler "gündüz can güvenliği var mı?" diye soruyor

İstanbul, (Politika) — İstanbul Teknik Üniversitesi'nce gece öğreniminin kaldırılması yolundaki karar öğrenciler tarafından itiraz edilmesi üzerine Danıştay'ın konuyu 24 Aralık 1979 tarihinde görüşerek karara bağlayacağı öğrenildi. Bu arada bir açıklama yapan İTÜ Rektörü Nihat Kumbasar, «gece öğreniminin sürmesinden yana değiliz, ancak Danıştay bu yönde karar verirse karara uyarız» dedi.

Bilindiği gibi Üniversite Senatosu 21 Aralık 1976 tarihinde yaptığı toplantıda, «gece öğreniminin tasviyesi» yönünde bir karar almış ve sonraki öğrenim yılında gece bölümüne öğrenci alınmamıştı. Ancak gece bölümüne daha önce girmiş olup öğrenimlerini sürdürenleri ise 20 Mart 1979 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bir kararla gündüz bölümüne katma kararı alınmıştı. Üniversite Senatosu bu kararları alırken gece bölümünde can güvenliği olmadığı gerekçesini benimsemişti. Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan İTÜ gece bölümü öğrencileri özetle şöyle konuştular:

«İTÜ Senatosu, gece can güvenliği yoktur, diyor, peki gündüz var mı? Bizce asıl gerekçe bazı öğretim görevlilerinin gece verilen ücretleri az bularak ders vermeye yanaşmamalarıdır.»

NİHAT KUMBASAR NE DİYOR?

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan İTÜ Rektörü Nihat Kumbasar ise, Danıştay 8. Dairesi'nin vereceği karara uyacaklarını belirterek özetle şöyle konuştu:

«Alınan kararla öğrencilere mümkün olan kolaylıkları sağladık. Gündüz öğretimine hemen intibak etmek zorunda değildirler. Durumlarını düzelttikten sonra öğrenimlerini sürdürebilirler. Biz gece öğrenimini sürdürme olanağı bulamadığımız için bu kararı aldık. Ancak Danıştay kararına uyarız.»

TRT-DER, spiker Erkan Oyal ve Şengül Karaca'nın görevdan alınmasını kınadı

Ankara, (ANKA) — TRT-DER yöneticileri TRT-DER Genel Başkanlığı görevini de sürdüren spiker Erkan Oyal ile Şengül Karaca'nın hiç bir gerekçe gösterilmeden ekrandan alınmalarını kınadı.

TRT-DER Genel Sekreteri Yaşar Özurkut ve Genel Başkan Yardımcısı Çetin Öner tarafından dün yapılan yazılı açıklamada, TRT Genel Müdürlüğüne getirilen Doğan Kasaroğlu'nun yayınladığı ilk demecinde «mesleksel yetkinliği» ölçü olarak benimsediğini açıkladığını ancak ilk uygulamaların Genel Müdürün bu demeciyle çeliştiğini belirttiler.

Olumsuz uygulamaların doğrudan TRT'nin yeterli ve yetenekli çalışanlarına yöneldiği ifade edilen açıklamada şöyle denildi:

«Kurumdaki yetkin üst düzey yöneticilerinden başlayarak gerekçesiz görevden almalar yaygınlaştırılmıştır. Bunun en belirgin örneklerinden biri de spikerlik mesleğini en iyi şekilde yapan ve bu durumu kamuoyunca da kabul edilen Erkan Oyal ve Şengül Karaca'nın hiç bir gerekçe gösterilmeden ekrandan geri alınmalarıdır. Bu olay Genel Müdür'ün sözünü ettiği (mesleksel ölçü)'nün gözardı edildiğinin açık bir kanıtıdır.

TRT'nin demokratikleştirilmesi ve çağdaş, halktan yana bir yayın aracı konumuna ulaştırılması uğrunda çaba veren derneğimiz Genel Başkanı Erkan Oyal'ın uzun süredir demokrasi düşmanı çevreler tarafından boy hedefi haline getirilmiş olması ise tüm kamuoyunca bilinmektedir. Bu uygulamalar aynı çevrelerin telkini sonucu değilse eğer, atılan yanlış adımın bir an önce düzeltilmesi gerekir.»

Kayıtlarını yenilemeyen faşistlere yeni bir süre daha tanınıyor

Eğitim Enstitüleri 10 Ocak tarihine kadar kapatıldı

- 21 ARALIK'TA BAŞLAYACAK OPERASYON SIRASINDA İLERİCİ OKUL YÖNETİCİSİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖREVLERİNDEN ALINMALARI, YERLERİNE ÜLKÜ-BİR ÜYESİ MHP'Lİ MİLİTANLARIN GETİRİLMESİ BEKLENİYOR

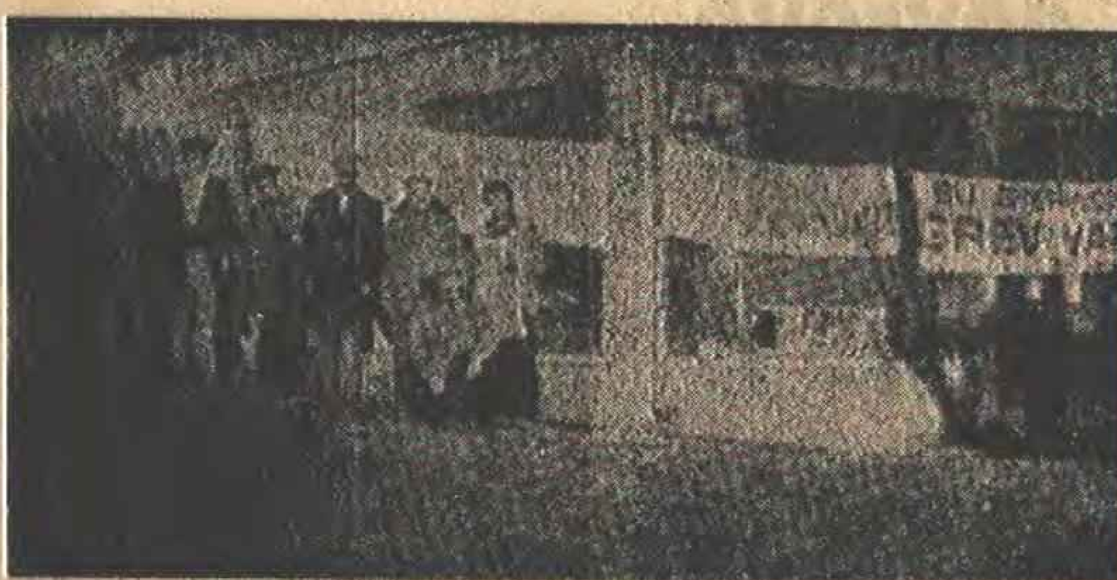
Ankara (Politika) — Milli Eğitim Bakanlığı'nda hazırlanan son bir genelge ile iki ve üç yıllık eğitim enstitülerinin, 21 Aralık'ta başlamak üzere 10 Ocak 1979'a dek kapatılması kararlaştırıldı. Milli Eğitim Bakanlığı çevrelerinden edinilen bilgiye göre 21 Aralık'ta başlayacak süre içinde okullardaki tüm ilerici yönetici ve öğretmenlerin görevlerinden alınmaları Demirel Hükümeti'nce öğrencilik hakkı verilen faşistlerin okulları işgal etmelerine olanak tanınması bekleniyor.

Bilindiği gibi Demirel Hükümeti'nin kurulmasından bir süre sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nda yapılan bir dizi toplantı sonunda üç yıllık eğitim enstitülerinde hızlandırılmış eğitimin durdurulmasına karar verilmişti. Söz konusu karardan bir iki gün sonra vazgeçildiği öğrenildi.

Daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nda okulların faşistleştirilmesi yönündeki çalışmalara hız verilerek okullarına devam etmeyen faşistlere yeni bir öğrencilik hakkı tanındı. Ancak bu sürenin başlamasına karşın hiçbir faşistin okuluna kayıt yenilemeye gidemediği bildirildi.

Demirel Hükümeti bunun üzerine son bir genelgeyle okulların kapatılmasına karar verdi. Kararın Bakan tarafından onay tarihinde 20 Aralık olarak gösterileceği öğrenildi. 21 Aralık'tan 10 Ocak'a dek sürmesi planlanan kapalı dönem sırasında ilerici öğretmen ve yöneticilerin görevlerinden alınmaları, yerlerine ÜLKÜ-BİR üyesi MHP'li militanların getirilmeleri bekleniyor. Bu sürenin ayrıca öğrencilik hakkı verilen faşistlerin okulları işgal etmeleri için de büyük bir fırsat olacağı bildiriliyor.

Yetkililer Gazi Eğitim Enstitüsü'nde gece ve gündüz bölümüne kayıtlı toplam 643 öğrencinin devam etmediğini, ancak bunların tümünün de MHP ve ÜGD'li sayılamayacağını, büyük bir kısmının başka işlerde çalışıyor olmaları nedeniyle okula gelemediklerini söylediler.

Çerkeş Belediyesi grevi sürüyor

Çerkeş, (İSTA) — Çerkeş Belediyesinde DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasına üye işçilerin başlattıkları grev 26. gününe ulaştı. Çerkeş Belediyesi çalışanları, geçen bu 26 günlük süre içinde CHP'li Belediye Başkanının uzlaşmaz tutumunu sürdürdüğünü, çeşitli yollarla grev kırıcılığı ile karşılaştıklarını söylediler. Bu arada grevin bitmesinden sonra işçilerin işten atılacağı yolundaki söylentilerin arttığı bildiriliyor. CHP'li Belediye Başkanının bir bildiri yayınlayarak grevin etkisini kırmaya çalıştığını söyleyen Çerkeş Belediyesinin işçileri, grevcilerle halkın karşı karşıya getirilmek istendiğini ifade ettiler. 26 gündür grevde bulunan işçiler, morallerinin yüksek olduğunu, çeşitli kuruluşlardan yardım gördüklerini belirterek, «Hakkımızı söke söke alacağız» dediler.

DEMİREL'İN ATADIĞI BAŞHEKİM GURABA'DA BASKI UYGULUYOR

- Demirel Hükümeti tarafından hastane başhekimliğine atanan Yılmaz Önel yıldırım hızıyla çok sayıda personelin yerlerini değiştirdi
- Personelin görev yerlerinin değiştirilmesi ve baskıların yoğunlaştırılması nedeniyle I. Dahiliye, göğüs, kalp, damar cerrahisi ve kadın doğum servislerinin çalışamaz duruma düştüğü bildiriliyor

İstanbul, (Politika) — Demirel Hükümeti tarafından vekâleten göreve getirilen Başhekim Dr. Yılmaz Önel in Vakıf Guraba Hastanesinde çok sayıda personelin görev yerlerini değiştirdiği ve yoğunlaştırılan baskılar nedeniyle I. Dahiliye, Göğüs, Kalb, Damar Cerrahisi ve Kadın Doğum servislerinin çalışamaz duruma düştüğü bildirildi. Sorunlarını Politika'ya aktaran hastane personeli, bu servislerin giderek kapanabileceğini söylediler. Başhekimlik görevine getirilen Dr. Yılmaz Önel'in, göreve başladıktan hemen sonra en az 30 personelin görev yerlerini değiştirdiği, çeşitli yolsuzluk ithamlarının bulunması nedeniyle hakkında soruşturma açılan eski Başhekim Dr. Mazhar Özmen'in kadrosunun yeniden işbaşına getirildiği belirtildi. Hastane personeli, yeni Başhekim Önel'in uygulamalarına muhalefet eden kişilere çok sert davrandığını, ancak her türlü baskıya karşı kimsenin yılgınlık göstermeyeceğini söylediler.

Üniversite sınavına başvuracak öğrenci 700 lira ödemek zorunda

Ankara, (Politika) — Üniversite sınavları giriş kılavuzları ile sınav harçlarına da zam geldi. Giriş kılavuzları 100 lira olurken sınav harcı da 600 liraya yükseltildi. Üniversite sınavlarının 35 il merkezi ile Kıbrıs'ta 13 Haziran 1980'de yapılacağı bildirildi.

Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezi yetkililerinden alınan bilgiye göre sınavlar her yıl olduğu gibi bu yıl da dört dalda yapılacak. 35 il merkezi ile Lefkoşe'de yapılacak olan üniversite seçme sınavlarına yaklaşık 500 bin kişinin katılması bekleniyor. Yetkililer bu sayının ancak 40 bininin üniversitelere alınabileceğini belirterek USS kılavuzlarının okullara gönderilmeye başlandığını bildirdiler. Sınavlara girmek isteyenlere kılavuzların ocak ayı içinde dağıtımaya başlandığını belirten yetkililer başvuruların 5 Mart 1980'e dek merkeze ulaştırılması gerektiğini söylediler.

Yeni Cumhurbaşkanı'nın seçimiyle Demirel Hükümeti'nin istifa etmesi gerektiği önesürülüyor

Ankara, (ANKA) — 1980 Mart ayının son haftasında başlayacak olan Cumhurbaşkanlığı seçiminin sonuçlandığında, işbaşındaki Demirel Hükümeti'nin demokratik bir gelenek olarak istifa etmesi gerektiği savunuluyor.

Bu görüşü savunan Turhan Feyzioğlu, Turan Güneş gibi hukukçu parlamenterler, 1973 yılında Korutürk'ün Cumhurbaşkanlığına seçilmesinden iki gün sonra Melen Hükümeti'nin istifasını örnek gösteriyorlar.

Buna karşılık, eski Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, bu konuda ANKA muhabirine görüşünü açıklarken, «benim dönemimde böyle bir şey olmadı. Yeni cumhurbaşkanları seçildiğinde, hükümetler istifa etmeye mecbur değildir» dedi.

MELEN NASIL İSTİFA ETMİŞTİ

6 Nisan 1973'te Fahri Korutürk'ün Cumhurbaşkanlığına seçilmesinden sonra Başbakan Ferit Melen, 8 Nisan 1973 tarihinde Cumhurbaşkanına bir mektup sunarak, istifasını vermişti.

tırmık

AYDIN ENGİN

....

Bursa Tekstil Şubesi'nin 2. Genel Kurulu yapıldı

- Eski şube başkanı Günay Onayman yeniden Tekstil Sendikası Bursa Şube Başkanlığına seçildi

Bursa (İSTA) — DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Bursa Şubesi'nin 2. olağan Genel Kurulu yapıldı. Burç Sineması'nda yapılan Genel Kurula Birlik Dayanışma yanlılarının adayı Günay Onayman'ın listesi, Kurtuluş ve Kıvılcım gruplarının desteklediği Devrimci Birlik ile TİP yanlılarının hazırladıkları Tekstilde Birlik adlı listeler katıldı.

Bursa Şube Başkanı Günay Onayman'ın açış konuşması ile başlayan Genel Kurul'un Divan Başkanlığı'na ilk olarak Tekstil Sendikası Beyoğlu Şube Başkanı Muharrem Kılıç seçildi.

Ancak divanı protesto eden gruplarla başlayan tartışmanın şiddetlenmesi üzerine Divan Kurulu istifa ederek, Tekstil Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak'ın başkanlığında yeni bir divan oluşturuldu.

Tekstil Sendikası Bursa Şubesi'nin Genel Kurulu sonunda, Günay Onayman'ın hazırladığı liste seçimleri kazandı. «TİP» yanlılarının desteklediği Nihat Altaban'ın listesi 154, «Kurtuluş» ve «Kıvılcım» yanlılarının desteklediği Ender Canbilen'in listesi 131 oy alırken, Birlik Dayanışma yanlılarının desteklediği Günay Onayman'ın listesi 1237 oy aldı. Bu sonuca göre, Günay Onayman, Ali Osman Şen, Ayşe Aktaş, Recep Hacıoğlu, Nuri Ersöz, Nevire Aşçı, Turgut Palabıyık, Cevdet Uylaç, Ahmet Özdemir, Reha Temelli, Ramazan Başaker Yönetim Kurulu üyeliklerine seçildiler.

Genel Kurul'un sonuçlanmasından sonra Genel Başkan Rıdvan Budak şunları söyledi:

«Genel Kurul çalışmaları en demokratik yoldan tamamlanmıştır, antidemokratik hiçbir yan yoktur. Divan Kurulu Başkanlığı'na muhalefet ve yönetimdeki arkadaşlarımın tümünün güvenini alarak geldim. Tüzüğümüzün gösterdiği yolda Genel Kurul çalışmaları en sağlıklı şekilde sonuçlandırılmıştır. Kimse sonuçların antidemokratik seçimle belirlendiğini iddia edemez.»

Faşistler Kilimli'de Maden İşçilerini tehdit ediyorlar

Zonguldak, (İSTA) — Zonguldak'ın Kilimli nahiyesinde faşistlerin kömür işçilerini tehdit ettiği, yatakhane ve yemekhanelerde üslenme peşinde oldukları belirtiliyor. Bildirildiğine göre faşistler gece yarıları, yeraltı işçilerinin vardiya giriş ve çıkışlarında ocak ağızlarında, yemekhane ve yatakhane girişlerinde tuzaklar kurarak tanımadıkları işçilere saldırıyorlar. Kilimli kömür havzasındaki maden işçileri adına yapılan 150 imzalı basın açıklamasında faşistlerin öteden beri sürdürdükleri saldırıları son bir ayda daha da yoğunlaştırdıkları belirtildi.

Binlerce maden işçisi adına 150 yeraltı işçisi tarafından yapılan açıklamada faşist saldırıların üstelediği ve «Burada bundan sonra bizim dediğimiz olacak», «Yaşasın Başbuğ», «Bölüm ülkücülerin kalesidir» sloganlarıyla işyerleri, yatakhaneler ve yemekhanelerin faşistler tarafından sık sık basıldığı belirtiliyor.

Yayımlanan basın açıklamasında ayrıca «Son bir ay içersinde 10 olay» olduğu ve madende çalışan Katip Kemal'in öldürülmek istendiği kaydediliyor. İşçilerin açıklamalarında «...yine Kilimli Bölümünde bir bakkal ve bir kaç kişi asmak üzere oldukları arkadaşımızı saldırganların elinden zor kurtarmışlar ancak dövülmesine engel olamamışlardır. Halk düşmanları şunu iyi bilsinler bizleri vur-kaç taktiği ile korkutup sindirmek istemekle hedeflerine ulaşacaklarını sanıyorlarsa çok hem de çok aldanıyorlar.»

SANAT•EDEBİYAT•KÜLTÜR

Ferman Bakanlığın, tiyatrolar bizimdir

● Orhan TAYLAN

Yeni hükümetin Kültür Bakanlığı kadroları son günlerde mosmor bir şaşkınlık içinde. N'olmuş? Devlet Tiyatrosu Sanatçıları Cumhurbaşkanı'na başvurarak Ergin Orbey'in Genel Müdürlük görevinden alınmamasını istemişler. Olacak iş mi? Bir grup memur parçası koskoca bir bakanın emrine karşı çıkıyor ha? Sürerler ulan adamı, hayatını kaydırırlar. Hem devlet kapısında iş verip karınlarını doyuracaksın, hem de emre uymayıp nankörlük edecekler!

Şaşkınlıkları, devletin sanatı buyrukla yaptırılan ve yönlendirilen bir eğlencelik çeşidi belleyen anlayışın kokuşmaya başamasındandır.

Cumhuriyetimizin telaşla batılılaşmağa uğraştığı yıllarda devlete bağlı sanat kurumları boşuna kurulmadı. Devlet ricalı pekâla batı kültürünü özümsemişti ama koca bir halk onların gözünde geri, zevksiz ve kültürsüzdü. Sanatın ne olup ne olmadığını, nasıl yapılıp nasıl yapılmayacağını devletin belirlemesi ve yaygınlaştırması gerekiyordu. Böylece Devlet Tiyatroları, Şehir Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi, Devlet Filarmoni Orkestrası, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ve benzeri kurumlar oluşturuldu. Ve, Devletin ideolojisi doğrultusunda çalışacak sanatçılar memur statüsüyle bu kurumlarda kadrolara yerleştirildi.

Devlet, memur sanatçılara yaptırılacak olan sanatın dışında hiç bir sanat çalışmasını desteklemedi. (Destek ne kelime, özel tiyatroların polisçe engellenmiş gösterileri sayılamayacak kadar çoktur.)

Yani, devlet, bu politikasıyla, bu memlekette kimlere sanatçı olarak yaşama hakkını vereceğini, kimlere de vermeyeceğini belirliyordu.

Böylece, devlete bağlanan sanat dallarında aynı zamanda bir «memur sanatçı» tipi geliştirildi. Memur sanatçılara tüm imtiyazlar tanındı; yabancı burslardan onlar yararlandı, yurtdışı gezilere onlar gitti, onların kitapları basıldı, onların resimleri müzelere kondu, ek ödenekler, yan gelirler ve daha bilmemneler onlara sağlandı. Bir küçücük koşulı «Memur sanatçı» okumayacak, yazmayacak, düşünmeyecek, düşündüğünü söylemeyecek.

Daha dört-beş yıl öncesine kadar NATO'nun ne olduğunu bilmek istemeyen müzisyenler, balerinler, tiyatrocular ve ressamlardan geçilmiyordu. (Bir tanınmış, ilerici ve gerçekçi sanatçı dostumuza Barış Derneği'nin bir toplantısına katılmasını önerdiğimde «Orhancığım, biliyorsun, biz devlet memuruyuz» dediğini unutamam).

Ama Türkiye'de gün dönüyor, devran hızlı değişiyor.

Türkiye'de gerçek bir demokrasi için verilen savaşımın patates yemeği olmadığı anlaşılıyor artık. Yediyüzü aşkın sanatçı imza topluyor, «şu oyunu oynamak istiyoruz, şu yöneticilerle çalışmak istiyoruz» diyorlar. Gerçekte yaptıkları, en doğal sanatçı haklarına, onurlarına sahip çıkmaktır.

Pısırık memur sanatçılara emirle oyun oynatacağını, emirle oyun kaldıracağını, bugünün Türkiye'sinde hâlâ düşünebilen yöneticiler kafalarını değiştirmek zorundadırlar.

Yoksa adama «Sen oyna» derler.

Sinemamızda ilk kez sesli olarak çekilen film: "KARA KAFA„

Sinemamızda ilk kez sesli olarak çekilen Korhan Yurtsever'in «Kara Kafa» filminin çekim çalışmaları yakında tamamlanacak. Çekimine Almanya'da başlanan filmin yönetmeni Korhan Yurtsever, yaptığı çalışmayla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı: «Filmin konusu Almanya'ya göç eden işçilerimizin sorunlarını geniş bir çerçeve içinde ele alıyor. Almanya'ya göç sorunu, uluslararası tekelci sermayenin bir ahtapot gibi tüm sömürülen ülke halklarının yaşamlarını sarması ve onları kıskaçları içinde iyice sömürdükten sonra zamanı gelince bir posa gibi fırlatıp atmasından başka bir şey değildir. Filmimde bu tarihsel olguyu anlatmaya çalıştım. Sesli film çekimi zor ve özen isteyen bir iş. Bu arada filmin kameramanlığını yapan ve ilk filmin «Fıratın Cinleri»nde de birlikte çalıştığımız Alman George Becker'in film çalışmasındaki son derece önemli katkısını ayrıca vurgulamak isterim. Kendisi Almanya'nın en önemli kameramanlarından biri. Bir çok filmde ve TV dizilerinde görüntü yönetmenliği yapmış çok değerli bir arkadaş. Filmin çekimi yakında bitecek. Daha sonra stüdyo çalışmalarına başlanacak.»

KORHAN YURTSEVER KİMDİR?

Korhan Yurtsever, sinemaya önce laborant olarak başladı, ardından bir süre montajda çalıştıktan sonra 1968'de Sırrı Gültekin'in asistanlığını yaparak sinema yönetmeni olma yolunda ilk adımlarını attı. Daha sonra, Nevzat Pesen'in ve Temel Gürsu'nun yanında asistanlığını sürdüren Korhan Yurtsever, ilk filmini 1977'de yaptı.

Hasan İzzettin Dinamo'nun 50. sanat yılı için kutlama töreni düzenlendi

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) ile İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları, tanınmış ozan ve yazar «Hasan İzzettin Dinamo'nun 50. sanat yılını ve doğumunun 70. yılını kutlama töreni» düzenlediler.

Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu Salonlarında 24 Aralık Pazartesi günü saat 17.30'da yapılacak olan törene Aziz Nesin, Yusuf Ahıskalı, Asım Bezirci, Aydın Hatipoğlu, Neriman Hikmet, Kerim Korcan, Şükran Kurdakul, Yaşar Miraç, Sennur Sezer, Vedat Türkali, Mustafa Alabora, Yalçın Boratap, Candan, Ali Uzunatağan ve Sadık Gürbüz katılacaklar. Töreni çok sayıda TYS üyesi yazar ve ozan da izleyecek.

Fotoğraf sanatçısı Kaygun siyah-beyaz ve renkli iki slayt gösterisi yapacak

Fotoğraf sanatçısı Şahin Kaygun siyah - beyaz ve renkli iki slayt gösterisi yapacak. Gösteri, Boğaziçi Üniversitesi Görsel - İşitsel Merkezi'nde 21 ve 29 Aralık günlerinde açılacak. Sanatçının, «Fotoğraf sanatçısının Sanat Plastiğine Yaklaşım ve Yorumu» adını taşıyan ilk gösterisi 21 Aralık Cuma günü renkli olarak; «Fotoğrafta Siyah - Beyaz Denge» konulu ikinci gösterisi ise, 29 Aralık Cuma günü siyah - beyaz olarak sergilenmeye başlanacak.

Öte yandan, Boğaziçi Üniversitesi Fotoğraf Kulübü, Üniversite'nin Kırmız Salon'unda 24 ve 29 Aralık günlerinde bir karma sergi açacak. Ayrıca, Üniversite'nin Müzik Kulübü ile oyuncuları da iki ayrı gösteri sunacaklar. Müzik Kulübü'nün, «Sevdamız Kavgamızdır» adlı müzikli gösterisi büyük toplantı salonunda 25-26 Aralık günleri saat 20.30'da; oyuncuların «Güneşe Akın» adlı gösterileri de, 14-15-16-17-18 ve 19 Aralık günleri saat 20.30'da Tiyatro Salonu'nda yapılacak.

Bir ülke içsavaşa nasıl sürüklenir?

(Yunanistan iç savaşı)

Yazan: Takis Adamos

W. Churchill'in planlari devreye giriyor

— 2 —

Ancak İngilizler, Yunanistan konusunda aldıkları önlemlerle, kurtuluştan sonra Yunanistan halkının iktidarı ele almasını önleyemeyeceklerini görüyorlardı. Bu yüzden Churchill, antifaşist cepheyi oluşturan müttefiklere, Avrupa'nın kurtuluşu konusunda «Balkanlar'da değişiklik» adlı planını kabul ettirmeye çalıştı. Plan, Balkanların «çıkar alanlarına bölünmesini» ve buralara asker çıkarılmasını öngörüyordu. Bu tasarıya göre, İngiliz birlikleri Yunanistan'a çıkarma yapacak ve ülkeyi ele geçireceklerdi. Amaçları, Londra yanlısı bir iktidarı işbaşına geçirmek olacaktı. Ağustos 1943'de Churchill, Eden'e şöyle yazmıştı:

«Yunanistan'ın kurtuluşu sırasında İngiliz birlikleri önemli bir rol alırsa Kral, Yunan-İngiliz ordusunun başında Yunanistan'a dönmelidir. Akla uygun çözüm budur.» (W. Churchill, «Anılar», Cilt 5, kitap 2, s. 191).

Ancak aynı yıl, Sovyetler Birliği, ABD ve İngiltere başkanlarınca Tahran'da alınan askeri kararlar böyle bir olasılığı ortadan kaldırdı. Churchill'in planları yalnızca Stalin'i değil, Amerika'nın emperyalizmin çıkarlarını gözeten Roosevelt'i de kuşkulandırmıştı.

Buna karşın, Churchill planlarından vazgeçmiyordu. 10 Eylül 1943'de General Esmey'e gönderdiği bir telgrafta şöyle diyordu:

«Almanlar Yunanistan'ı terkettiklerinde, Atina'ya zırhlı araçlar ve otomatik silahlarla donanmış beş bin asker gönderebilecek durumda olmalıyız» (Churchill, «Anılar», cilt 5, s. 193).

12 Eylül 1943'de Büyük Britanya Genelkurmay Başkanı Alain Brook, İngiltere hükümetine bu konudaki görüşlerini bildirdi. Yazdığı raporda, İngiliz birliklerinin Yunanistan'a çıkarak Almanlara karşı savaşmalarını olanak dışı bulduğunu, Yunanistan'ın kurtuluşunun, taktik nedenlerle mihver devletlerinin geri çekilmesine bağlı olduğunu ileri sürdü. Böyle bir durumda da, doğal olarak EAM-ELAS'ın güç kazanacağını öngördü. Bu nedenle, şu öneriyi yaptı:

«Hükümetin bugünkü politikasını yürütebilmemiz için en azından iki tümene gereksinmemiz olacak.» (J. Hermas, «Büyük Strateji», Cilt 5, 1956).

A. Brook, raporunda, İngiliz hükümetinin Yunanistan'da istediği bir hükümeti işbaşına getirmesi ve arzuladığı bir politikayı egemen kılması için, kurtuluştan sonra Yunanistan'a İngiliz birliklerinin gönderilmesini kaçınılmaz görüyordu. Çünkü bu amaç, ancak şiddet yoluyla gerçekleşebilirdi. Raporu inceleyen Dışişleri Bakanlığı, müdahale için gerekli iki tümenin hazırlanmasını istedi. Churchill bu kararı destekledi. Almanlar Yunanistan'dan çekilir çekilmez, «yasal Yunan hükümetini desteklemek için, Atina'ya İngiliz birlikleri gönderilmeli», diye yazdı. («Anılar», Cilt 5, Kitap 2, s. 193).

● Emekçi halkın yanında yeralan ve savaşan bir çok din adamı vardı.

Böylece, 1943 Eylül ayında, askeri bir gerekçesi olmadığı halde, Hitler Almanya'sına karşı savaşan birliklerin zayıf düşürülmesi pahasına, İngiltere Yunanistan'a karşı silahlı müdahale kararı aldı.

İNGİLİZ EMPERYALİZMİ

İngiliz emperyalizminin, Yunanistan'daki politik ve ekonomik egemenliği, 1821 Bağımsızlık savaşından beri süregeliyordu. Yüksek faizli borçlanmalar ve yabancı çıkarların bekçiliğini üstlenen krallar aracılığıyla, bu egemenlik pekiştiriliyordu. Egemen güçlerin işbirlikçi tutumu nedeniyle, Yunanistan, İngiliz emperyalizminin en sadık «piyon»u oluyor, Anadolu ve Ukranya seferleri gibi, acı yıkımlarla sonuçlanan maceralara sürükleniyordu. Tüm bunlar, Yunanistan halkı, faşist işgal sırasında yaptığı gibi, örgütlenip silaha sarılmadığı ve kaderini ellerine alamadığı için oluyordu.

Hitler faşizmi ülkeyi işgal edince, durum değişti. Savaşın ilk sıralarında çarpışan YKP'lilerin önderliğinde, bağrında milyonlarca yurtseveri toplayan Ulusal Kurtuluş Cephesi (EAM) kuruldu.

EAM'ın amaçları açıktı:

1) Yunanistan'ı yabancıların işgalinden kurtarmak ve ulusal bağımsızlığı güvence altına almak,

2) İşgalcileri kovduktan sonra, kurucu meclis için seçimlere gidecek geçici bir hükümetin kurulmasını sağlamak,

3) Halkın egemenlik hakkını, her türlü gericiliğe, iç ve dış düşmanlara karşı savunmak.

Görüldüğü gibi EAM, tamamıyla halkın demokratik ve ulusal çıkarlarını gözetiyordu. Faşist işgalcilere karşı verilen savaş, her türlü yabancı bağımlılığa da cephe alıyordu. Ulusal bağımsızlık ve özgürlük savaşı, beraberinde düzen sorununu da getiriyordu. Toplumun demokratik bir biçimde örgütlenmesi gündeme geliyordu. İşbirlikçi monarşinin, halk düşmanı oligarşinin iktidar şansları sıfıra iniyordu.

EAM-ELAS'ın örgütlediği ulusal kurtuluş savaşı antiemperyalist bir nitelik kazandı. YKP'nin çabalarıyla, EAM'ın saflarında, toplumun değişik katmanlarından gelen ve değişik politik görüşleri olan yurtseverler birleşti. Ortak bir anlaşma tabanı kuruldu Yunanistan'ın başına gelen belaların gerçek sorumluları ortaya çıktı. EAM'ın çalışmalarıyla, halk ilk kez kaderini ellerine aldı. Bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda önemli adımlar atıldı.

YARIN: "M" Harekatı başlıyor

TV PROGRAMI

19.00 HABERLER

19.05 LASSİE

Dizi programın "YAŞLI İNEK" adlı bölümü yayınlanacak. İhtiyar Ben, zehirlenmekte olan bir ineği kurtarır. Ancak, sahipleri ondan ineği geri alırlar. İnek, hayatını kurtaran ihtiyarı unutmaz ve geri gelir. Bu arada ineğin sahibi geçirdiği bir kaza sonucu ayağını kırar.

19.30 TÜRK HALK MÜZİĞİ

19.50 HALKIN DİLİNDEN TELİNDEN

Ankara Televizyonundan Şehriban Durgun'un hazırladığı ve Prof. İlhan Başgöz'ün sunduğu bu programda, saz şairlerimizin sevgileri ve sevgilileri ekrana getiriliyor. 16. yüzyıldan başlayarak halk edebiyatımızda değişik bir söz ustası belirir. Bu dil ve tel ustaları kendilerine "Âşık" adını verirler. Onların yarattığı bu geleneğe Âşık Edebiyatı diyoruz. Bu türe örnek olarak Erzurumlu Emrah, Gevheri, Karacaoğlan, Ruhsati, Veysel, Âşık Veli'den şiirler okunuyor. Şiirleri, Gülgün Kutlu ile Sadrettin Kılıç birlikte okuyor.

20.15 ENERJİ'NİN FATURASI

Gürkan Elçi'nin hazırladığı ve Hale Şaher ile Cahit Şaher'in sunduğu bu programda, Enerji kaynaklarından elektrik konu edilirken termik ve hidrolik santrallarımızın bugünkü durumu ele alınıyor.

Zaman zaman kesintilere ve kısıtlamalara uğrayan bu program mutlaka izlenmelidir. Muhtemelen bu program TRT'ye alınan yeni tutucu yöneticiler tarafından yayından kaldırılacaktır.

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER

21.20 ÇÖZÜME DOĞRU

Programın bugün yayınlanacak olan 6. bölümünde, Türkiye'nin konut sorunu ve bunun öz kaynaklarla çözüm yolları tartışılacak. Önder Şenyapılı'nın sunduğu programı, Emel Uygur - Hüsamettin Ünsal ve İskender Salgırlı hazırladılar. Programa konuk olarak, METE TAPAN - İLHAN TEKELİ - ERMUKAN ŞENGEZER - AYKUT MUTLU ve KADRİ ATABAŞ katılıyorlar.

TV'de yayınlanan ilerici programlardan biri daha. Bu programın da yazgısı yakında belli olacak. Mutlaka izlenmeli.

22.00 AŞK GEMİSİ

Dizinin "AŞKTA ÇELİŞKİ" adlı bölümü yayınlanacak. Bugün yayınlanacak olan dizi üç bölümden oluşuyor. Programın ilk bölümünde, geziye yalnız katılan genç güzel kadına, kaptan ve doktor özel ilgi duyarlar. Kadının beğenisini kazanmak için ayrı ayrı her yola başvururlar.

22.50 HABERLER

1 MAYIS KOLHOZU

Yazan: Galina NİKOLAEVA

O konuştuğu zaman susuyorlardı

— 22 —

Dunya, doğrularak bir an için patates tarlasına bir göz attı.

«Daha akşama kadar iş var... Demek ki akşama kadar bu kafeste kalacağım... Annem gelir de küçük Katya'yı getirirse, ne de olsa biraz daha neşelenir...»

e yine kazmaya koyuldu.

Yalnız ihtiyarları sevindiren bu sonsuz, tek başına çalışma Dunya'ya acı veriyordu, en kötüsü, Vasiliy'in kendisinden gittikçe uzaklaşmasıydı.

Görünüşte herşey yolunda gidiyordu. Vasiliy çok kazanıyor, bütün maaşını eve getiriyor, başkalarından fazla içmiyordu, karısına sadıktı ve çocuğunu seviyordu. Ailesi örnek bir aile sayılabilirdi.

Gerçekte ise, düğünden sonra birbirlerine yaklaşmamışlar, aksine, birbirlerinden uzaklaşmışlardı.

Vasiliy MTS'deki işiyle yaşıyordu. Aylarca eve gelmiyor, geldiği zamanlar ise, hediyeler getiriyor, müşfik davranıyordu, fakat konuşulacak ortak konuları yoktu. Vasiliy, karısının yanında canının sıkıldığını hissediyor, evde duramıyor ve «insanlar arasına» MTS'ye kolhoz idarehanesine ya da arkadaşlarına gitmekte acele ediyordu.

Bazen, eve arkadaşlarını davet ediyordu. Traktörcü arkadaşları ve MTS'de teknisyen olan Toşa Buzikin'le karısı geliyorlardı.

Avdotya, bu çiftin yaşayışını dikkatle inceliyor, sanki onların hayatında, şimdiki hayatına uzak da olsa, benzer bir taraf göreceğinden korkuyordu.

Bölgede herkes, Toşa'nın neşeli, kaygısız, her işi tam yapan, kıvırcık saçlı delikanlılığını hatırlıyordu. Onu, şehre okumaya göndermişlerdi; fakat karısı Malanya, gözyaşları dökerek izin vermemişti. Malanya güzel değildi; beceriksiz geri zekalı bir kızdı. Toşa gibi bir erkeğe rastgele düşlükten sonra, hep korku ve bekleme içinde yaşamaya başlamıştı: Kocasının, kendisini bırakıp başka bir kadına gideceğinden korkuyordu. Toşa'yı eve bağlayabilmek için, her zaman yanında bir şişe votka bulunduruyordu. Erkek çıkmaya niyetlendi mi, Malanya hemen şişeyi masanın üzerine koyuyordu. Evde votkasız duramayacağını biliyordu ve kocasını eve bağlamak için onu yavaş yavaş içkiye alıştırmıştı. Ve böylece, o bütün hayatınca Toşa olarak kaldı, bir türlü «Anton» olamadı. Herşeye meraklanıyor herşeye parlak bir şekilde başlıyor, fakat hiçbir şeyin sonunu getiremiyordu. Kafayı tuttuktan sonra neşeleniyor, nükteler savuruyor, sonra da ağlamaya başlıyor ve göğsünü yumruklayarak: «Biliyorum, ben yetenekliyim!» diye bağırıyordu.

Neşeli bir kadeh arkadaşı, iyi bir şarkıcı ve çalgıcı olduğu için bütün şen gecelerin, içki âlemlerinin sürekli misafiriydi. Ufak, tefek çevik ve neşeli kocanın arkasında, ayrılmaz bir gölge gibi, iri Malanya beliriyordu. Malanya, her yerde sessizce kocasına eş oluyor, şen gecelerde onun yakınlarına oturuyor ve bazen bütün geceyi tek kelime söylemeden geçiriyordu.

Toşa, kafayı çektikten sonra, Malanya'ya nefretle bakıyor ve kelimeleri uzata uzata:

— Hamur! Hayatımın gözlerini yapıştıran sensin! diyordu.

Malanya, gözlerini sersem sersem açarak susmakta devam ediyordu.

Hayatı, boşu boşuna, başkasını neşelendirmeyi, üzmeyi, bir kimseye hakaret etmeyi, veya bir kimseyi teselli etmeyi, bir şey anlatmayı veya anlatılan bir şeye ilgi göstermeyi bilmeden, soğuk ve kişiliksiz geçip gidiyordu.

Avdotya, kocasının gereksiz bir uzvu haline gelmiş olan bu mahluka korkuyla bakıyordu. Bazen «Ben de Malanya'nın izleri üzerinde değil miyim», diyerek düşünüyordu.

Avdotya'nın aynı dikkatle, fakat nefretle değil, de gıpta ile incelediği başka bir kadın daha vardı.

Bütün bölgede tanınmış olan Nastasya Ogorodnikova, bir yere girdi mi herkes canlanıyor, hatta Vasiliy kendine ciddi bir tavır vermeye çalışıyor, neşeleniyor ve bıyıklarını erkekçe bir hareketle sıvazlıyordu. Nastasya ise, kraliçe gibi yürüyor, sanki başka bir yere olmazmış gibi, her zaman baş köşeye oturuyordu. Ve derhal bütün konuşmaların merkezi oluyordu. Erkeklere karşı sert, hatta haşin davranıyor, onları azarlıyor ve küçük çocuklarmış gibi öğütte bulunuyordu. Onlar da Nastasya'dan korkuyor, o konuştuğu zaman susuyorlardı. Kadın neşelenip her zamankinden daha yumuşak ve uysal olduğu anlarda, ona karşı lütufkâr davranıyorlardı.

Avdotya, uzun süre devam eden sessiz incelemelerden ve düşüncelerden sonra Vasiliy'le konuşmaya karar verdi. Uygun bir an kollayarak:

— Vasya, aramız niçin kötü? diye sordu.

Vasiliy hayretle baktı.

— Neden?

— Benimle hiçbir zaman konuşmuyorsun...

— Seninle ne hakkında konuşayım ki?

Vasiliy'in hayreti gittikçe arttı. Dunya da şaşırmıştı. Gerçekten Vasiliy'le «Ne hakkında konuşabilirlerdi?»

— Fakat Nastasya'yla konuşacak şey buluyorsun?

Vasiliy, âdeti üzere başını bir yana eğerek düşünmeye başladı. Dunya'nın bunu ciddiyetle sorduğunu boşuna konuşmadığını görüyordu. Vasiliy, adil olmayı seviyor, doğru cevap vermek istiyordu. Bir an düşündükten sonra, ağır ağır:

— Nastasya'yla konuşulacak ortak konularımız var, dedi ve dışarı çıkmak için ayağa kalktı.

Sorunun çözümlendiği ve cevabın adil olduğu kanısındaydı.

Vasiliy çıkmıştı, Dunya ise bu sözler karşısında yere mıhlanmış gibi duruyordu. Felâketi, daha kısa, daha sert, doğrudan anlatılamazdı. Kocasıyla konuşacak ortak konuları yoktu. Gerçekten de öyleydi. Dunya Vasiliy'e ne anlatabilirdi? Çocukları hakkında mı? Durmadan çocuklar hakkında konuşulmazdı ki! Burenka'yla sebze bahçeleri üzerine de konuşulacak pek çok şey yoktu...

İği elinden düşürmüş duruyordu...

Kar gibi beyaz tahtaların üzerine, camlardan kare şeklinde güneş lekeleri düşüyordu. Raflarda, görkemli sardunyalar yemyeşil duruyordu. Her yer tertemiz, gönül açıcı ve hoştu Avdotya bir şey göremeyen gözlerle bakıyordu.

«Vasya iyidir, rica ettiğim takdirde daha konuşkan olacaktır. Fakat, bu konuşmalar ortak konular üzerinde mi olacak? Katuşa'nın canı sıkıldığı zaman, o da «anne, benimle konuş» diye yalvarıyor.»

Vasiliy, karısıyla kendisinin Katuşa'yla konuştuğu gibi konuşacaktı, yani acıyarak, ilgi duyarak değil. Dunya'nın böyle bir konuşmaya ihtiyacı var mıydı?

«Merhamet boyun eğmiyeceğim! Küçük değilim! Malanya da değilim! Ben Malanya olmadığım gibi, Vasiliy'de Toşa değil, o halde, bizim ailemiz niçin onların ailesine benziyor? Çünkü Vasya'yla ayrı ayrı tarzlarda yaşıyoruz, Vasyanın kolhozu, köy soveti, rayonu, partiyası var, oysa benim bütün dünyam kapının eşiğini aşmıyor».

Ayağa kalkarak şaşkınlıkla pencereye yaklaştı.

(Devamı yarın)

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

- Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ....KEMAL TÜRKLER
- Yazıişleri Müdürü .... Osman İKİZ
- İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel. 27 77 12 - 27 69 09 · Teleks: 23 290
- Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 17 65 36 — Teleks: 42 486 · 42 879
- İzmir: Şehit Fethi Bey Cad. Hasan Hoca Sok. No: 42/2 Konak Telefon 13 69 61
- Dizgi .... Politika Tipo Tesisleri
- Baskı ...... Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
- Dağıtım .... Hürriyet Holding A.Ş.
- İLAN KOŞULLARI: 2-3-7 sayfalar (sütun / cm): 300 TL. · 4-6 sayfalar (sütun / cm): 250 TL. · 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. · Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun 5 cm): 500 TL.
- ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL. 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 260 DM., 6 Aylık: 130 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 180 Dolar.

Cinayetler MHP İl binasında planlandı

(Baştarafı 1. Sayfada) aralarında bulunduğu çok sayıda profesörün ev adreslerinin, fotoğraflarının ve işe gidiş-geliş saatlerinin ele geçirildiği belirtildi. Haberde İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın da öldürülmesi için plan yapıldığı yazıldı. Gazetemizin birinci sayfasında uzun bir liste halinde verilen suç delilleri arasında çeşitli silahlar, askeri teçhizat, makyaj malzemeleri ve muhtarlık mühürleri de bulunuyordu.

Gazetemizdeki haber üzerine, öldürüleceğini öğrenen İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, dün Cumhuriyet Başsavcılığı'na, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na başvurarak MHP'nin silahlı cemiyet ve çeteye dönüştüğünü ve bu yüzden kapatılması gerektiğini belirterek ve gazetemizin yayınını kanıt göstererek suç duyurusunda bulundu.

Apaydın ayrıca, Başbakan Süleyman Demirel ile Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'a da birer telgraf göndererek, Siyasal Partiler Yasası'na göre işlem yapılması gerektiğini belirtti.

İstanbul Barosu Başkanı suç duyurularında, gazetemizde yeralan suç delillerinin İstanbul Sıkıyönetim Savcılığı'nda ve polisde bulunduğuna da işaret etti.

İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın Cumhuriyet Başsavcılığı'na, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na yaptığı suç duyurularının içeriği dilekçelerin metni aynen şöyle:

«Suç duyurusunda bulunan: Orhan Apaydın

Avukat, İstanbul Barosu Başkanı.

Duyuru konusu suç: Milliyetçi Hareket Partisi'nin İstanbul İl binasında polisçe yapılan bir aramada aynı yerde bulunup bu partiyle organik bağı olduğu açık bulunan Ülkücü Gençler Derneği lokallerinde bulunan kanıtlara MHP'nin Anayasa'ya ve Siyasal Partiler Yasası'na aykırı olarak silahlı cemiyet ve terör odağı haline dönüştürüldüğü anlaşılması olayıdır.

Duyuruya neden olan olay: I — 15.12.1979 Cumartesi akşamı Beşiktaş'ta Barbaros Bulvarı'nda bir kahvehaneye patlayıcı madde konmuş ve maddenin patlaması sonucu 5 kişi ölmüş, çok sayıda insan ağır surette yaralanmıştır.

II — Olayın soruşturması sırasında sıkıyönetim ve polis görevlileri Aksaray'da bulunan MHP İl binasında bir arama yapmışlardır. MHP İl binasında bu partinin yan örgütü olan Ülkücü Gençler Derneği'nin lokali de bulunmaktadır. MHP İl örgütü ile ÜGD örgütü aynı binada iç içe çalışmaktadır. Arama sırasında binada bulunan belge ve maddeler şöyledir:

1) Aralarında 7 Aralık 1979 Cuma günü sabah evinden çıktıktan sonra Üniversitedeki görevine gitmek üzere otobüse yetişmek için yürürken yaylım ateşine tutularak öldürülen Prof. Cavit Orhan Tütengil'in de bulunduğu birçok profesörün evlerinin adresleri ve giriş çıkış saatlerini gösteren liste.
2) İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın fotoğrafı, ev adresi ve geliş gidiş saatleri.
3) Ağızlarına mermi sürülmüş 4 tabanca.
4) Bine yakın mermi
5) Üç boşaltılıp patlayıcısı alınmış havan mermisi.
6) Makyaj malzemeleri.
7) Muhtarlıklara ait mühürler.
8) Askeri teçhizat.
9) Erler için izin belgeleri.
10) 20 kadar bomba
11) Çeşitli renk ve stilde elbise.
12) Çok sayıda tabanca şarjörü.
13) Para makbuzları.
14) Çekler.
15) Patlayıcı maddelerde kullanılan kapsüller.
16) Metrelerce fitil
17) Değişik tipte çeşitli silah namlusu.

III — Bulunan kanıtlar, Milliyetçi Hareket Partisi'nin Türk Ceza Yasası'nın 168'nci maddesinde yazılı ve insan hak ve özgürlüklerine dayanan demokratik Anayasal düzeni yıkmaya amaçlayan silahlı cemiyet ve çete niteliğine dönüştüğünü kesinlikle vurgulamaktadır. Siyasal amaçla adam öldürme, gasp ve diğer terör eylemlerinden sanık olarak yakalananlar ve bağımsız mahkemelerce mahkum edilenlerin MHP ve bunun yan örgütü ülkücü komandolarla ilişkileri saptanmıştır.

IV — MHP Genel Başkanı, 10 Ocak 1980 günü Hürriyet Gazetesi'nde yayınlanan bir açıklamasında, resmen şöyle demiştir: «Komandoları destekliyorum. Çünkü, onları biz kurduk ve eğittik.»

V — MHP il binasında son yapılan aramada benim de bir resmim ve evimin adresi ile eve gidiş çıkış saatlerini gösteren bir belge bulunmuştur. Bu nedenle, MHP'nin yönettiği adam öldürme eylemlerinin hazırlıklarının hedefi ve mağduru durumunda bulunmaktayım.

VI — Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 57'nci maddesi «Siyasi partilerin tüzükleri, programları ve faaliyetleri, insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine ve devletin ülkesi ve milleti ile bölünmezliği temel hükmüne uygun olmak zorundadır. Bunlara uymayan partiler temelli kapatılır.» kuralını koymuştur. 648 sayılı Siyasi Partiler Yasası ise, Anayasa Mahkemesi'ne kapatma davası açmak görevini Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'na vermiştir. Anayasa hükmü doğrudan uygulanması gereken bir kural niteliğindedir. Siyasi Partiler Yasası'nın hükümleri ile birlikte Anayasa'nın doğrudan uygulanması gereken kuralına dayanılan cinayet örgütü niteliğine dönüşen bu partinin kapatılması için mağduru olduğum suçu yüksek makamınıza duyuruyorum.

Deliller:

1) İstanbul'da yayınlanan Politika Gazetesi'nin 17 Aralık 1979 tarihli sayısı.
2) İstanbul Sıkıyönetim Savcılığı'nda ve polisde bulunan suç delilleri.
3) Kim Öldürüyor, Niçin Öldürüyor isimli tarafımdan yazılan kitap.

Sonuç:

Anayasa'nın 57'nci maddesine ve 648 sayılı Siyasi Partiler Yasası hükümlerine göre, Milliyetçi Hareket Partisi hakkında bağımsız yargı mercilerince yapılan suç duyuruları ile birlikte işbu dilekçeyle yaptığım duyurumun dayandıkları kanıtlar incelenerek, Anayasa Mahkemesi'nde kapatma davası açılmasını mağdur sıfatile dilerim.

Saygılarımla,
18.12.1979
Suç duyurusunda bulunan
Orhan Apaydın
Avukat, İstanbul Barosu Başkanı»

Apaydın'ın Başbakan Süleyman Demirel ve Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'a gönderdiği telgraflar ise şöyle:

«Bugünkü Politika Gazetesi'nde polisin Beşiktaş'taki bombalama olayını soruşturması sırasında MHP İstanbul İl Merkezi'nin bulunduğu binada yaptığı aramada silah, bomba ve diğer terör eylemlerinde kullanılan maddelerle birlikte geçen hafta öldürülen Prof. Orhan Cavit Tütengil'in de arasında bulunduğu öğretim üyelerinin isim ve adreslerinin ve eve giriş çıkış saatlerini gösterir bir tablonun bulunduğu yazılıdır. Bunun doğruluğunu resmi makamlardan öğrenmiş bulunmaktayım. Öldürülen ve öldürülecek olanların isimleri arasında ben de bulunuyorum. MHP binasında cinayet olaylarının planlandığı anlaşıldığına göre, Siyasi Partiler Kanunu gereğince Adalet Bakanı'na ve Bakanlar Kuruluna verilen görev, bu koşullarda herhalde yerine getirilecektir. Yalnızca tehdit karşısında bir kişi olarak değil, vahim boyutlara ulaşan terörün önlenmesine en yüksek düzeyde sorumlu bir makamı temsil ettiğiniz için zatıalinize başvuruyorum.

Saygılarımla.
İstanbul Barosu Başkanı
Avukat Orhan Apaydın»

SIKIYÖNETİMDEN AÇIKLAMA

Birinci Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi'nin Basın-Yayın açıklaması şöyle:

«22 Mart 1979 tarihleri arasında faaliyetleri Komutanlıkça sıkıyönetim süresince durdurulan İstanbul'daki Ülkücü Gençlik Dernekleri'nde güvenlik kuvvetleri tarafından 16 Aralık 1979 günü yeniden yapılan kontrol ve aramalarda dernek binalarının bazılarının mühürlerinin sökülerek kullanıldığı saptanmış ve bunlardan:

A) AKSARAY ŞUBESİ'NDE

1 — Dört adet değişik çap ve markada tabanca,
2 — Üç adet tabanca yedek namlusu,
3 — 324 adet çeşitli çapta mermi,
4 — 15 adet dinamit lokumu,
5 — 150 adet fünye,
6 — Bir adet TNT kalıbı,
7 — Dört adet değişik tipte saniyeli fitil,
8 — Naylon torba ve şişeler içinde bomba mahiyeti çeşitli tozlar,
9 — Suç delili olabilecek dokümanlar ele geçirilmiş ve on kişi gözaltına alınmıştır.

B) MECİDİYEKÖY ŞUBESİ'NDE

1 — Bir adet 7.65 mm. çapında tabanca,
2 — Beş adet dinamit lokumu,
3 — İki adet dinamit fünyesi,
4 — Bir miktar yanmış saniyeli dinamit fitili,
5 — Komutanlık yasaklarına aykırı düşen çok sayıda afiş pankart ve döküman ele geçirilmiş ve 27 kişi gözaltına alınmıştır.

2) — Yakalanan sanıklar ile ilgili olarak yasal işlemlere başlanılmıştır.

Kamuoyuna duyurulur.

Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi»

Aydın Engin serbest bırakıldı

(Baştarafı 1. Sayfada) münizm ve ırkçılık propagandası yapıldığı öne sürülerek soruşturma açılması için savcılığa başvuruda bulunduğunu belirtti. Askeri savcı Refik Kara iddianamesinde «TKP'nin Sesi Radyosu'ndan alındığı söylenen bir yorumdan pasajlar bulunduğu söylenen «Şantaj'ı kıracağız» adlı bu yazıda sanık Aydın Engin tarafından, Anayasal düzenin bir parçası olan parlamentonun bugün, ülke sorunlarının çözümlenmesinde çare olmaktan çıktığı anlatılarak Anayasanın öngördüğü yollar dışında kanunların cevap vermeyeceği başka yollar önerilmektedir» dedi. Savcı bu nedenle sanıkların TCK'nın 155. maddesi gereğince cezalandırılmalarını, sanık Tamer Kayaş hakkında basın kanununun değişik 16. maddesi gözönünde bulundurularak yargılanmalarını istedi.

Bunun üzerine söz alan Genel Yayın Müdürümüz Aydın Engin şunları söyledi:

«Ben TCK'nunun 142. maddesine aykırılıktan dolayı tutuklanmış bulunmaktayım, ancak şimdi ise 155. maddeden dava açıldığını öğrenmiş bulunuyorum. Esası itibariyle askeri savcılığa verdiğim hazırlık soruşturmasındaki ifademi tekrarlıyorum. «Tırmık» başlıklı yazımda parlamento tabiri geçmektedir. Özellikle bu konuda vurgulama yapılmıştır. Bu parlamento mevcut ülke sorunlarını çözümlemede herhangi bir çözüm getirmemiştir. Yani mevcut kompozisyonu ile ülke sorunlarına çözüm getiremediği hususunda artık bir karina doğmuştur. Ayrıca yazıda «savaş» tabiri mücellet olarak kullanılmamış, demokratik hak ve özgürlükleri korunması için savaşım bakımından kullanılmıştır. Yazıda suç unsuru bulunmamaktadır.»

Aydın Engin, daha sonra yazının demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve savunmasını içerdiğini belirterek bu görüşleri benimsediğini söyledi.

Yazıişleri Müdürümüz Tamer Kayaş'ta savunmasında söz konusu yazıyı okuduğunu ve yayınlanmasında bir sakınca görmediğini belirtti.

Duruşmada söz alan savunma avukatı Turgut Kazan, eylemin bu hukuki tavsipi üzerinde şimdilik münakaşa etmeyi lüzumsuz gördüğünü, iddianamedeki tavsifin alt sınıfı nazara alındığından mağduriyetin söz konusu olduğunu belirterek müvekkillerinin tahliye edilmelerini istedi. Savunma avukatının bu talebine Askeri savcı da katıldı.

Bunun üzerine duruşmaya on dakika ara veren Mahkeme Heyeti şu karara vardı:

«Dava konusu Ekonomi Politika Gazetesi'nde yayınlanmış olan «Tırmık» adlı makalede suç unsuru olabilecek hususların bulunup bulunulmadığının İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Doçentlerinden Köksal Bayraktar'a naip hakim sıfatıyla Hak. Yzb. Tarık Şenkerl'nin bilirkişi sıfatıyla dosyayı tevdi etmesine ve bu konuda adı geçen öğretim üyelerinin rapor hazırlanmasına; Sanık Aydın Engin'in iddianamedeki tevsif nazara alınarak daha fazla mağduriyetine yol açılmaması için bir başka suçtan, tutuklu veya hükümlü değilse derhal tahliyesine ve bu konuda Askeri Savcılığa müzekkere yazılmasına bütün bu sebeplerle duruşmanın 15.1.1980 Salı günü saat 10.00'a bırakılmasına oy birliğiyle karar verildi.»

Yineliyoruz

(Baştarafı 1. Sayfada) *Tüm seçenekleri önünüze seriyoruz. Elinizden geleni ardınıza komayın. Çünkü, biz koymayacağız. Sizi, «Dayılarınızı», tüm sömürücüleri, soyguncuları, insanlık adına utanılası ne kadar soysuzluk varsa üzerinde toplayan sizleri tek tek ortaya çıkarmaya kararlıyız.*

Şimdi, maskeniz sıyrıldı. Işık demeti altında kıvranan bir akrep gibi gözüküyorsunuz. Boşuna debelenmeyin, kaçamazsınız. Sizinle görülecek hesabımız bir değil...

Ali İhsan Özgür'ün katilini de isim isim biliyoruz. O «ülküdaşınızı» da bir paçavra gibi suratınıza fırlatacağız.

Aklınızda olsun o gün uzak değil.

Adalet

(Baştarafı 1. Sayfada) Ucuzal'ın Eskişehir'e tahsis edilmiş olan 6 bin ton gübreyi Mersin'deki portakal bahçelerinde kullanması o yıllarda tartışmalara yolaçmış Eskişehirli çiftçiler Meclis'e gelerek milletvekillerinden konunun üzerine gitmelerini istemişlerdi. Bu arada AP'li Adalet Bakanı'nın yolsuzluğu basına da sızmış ancak Bakan konu ile ilgilenen gazetecileri «Bu yazdıklarınızı yalatacağım» diye tehdide de yeltenmişti.

SORUŞTURMA VE SORU ÖNERGELERİ

Hakkında çeşitli konularda söylentiler bulunan Adalet Bakanı Eskişehir AP Senatörü Ömer Ucuzal'ın 17.700 TL. tutarındaki kumaşı yeddieminken zimmetine geçirerek yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle mahkum olduğuna ilişkin haberler üzerine CHP'li milletvekilleri konuyu Meclis'e getirmek üzere hazırlıklara başladılar. Bakan'a ve Başbakan'a yöneltilecek olan çeşitli soru önergeleri dışında «yolsuzluktan mahkum» Bakan hakkında çok sayıda CHP'li parlamenterin imzalayacağı bir de Meclis soruşturması önergesi hazırlanacağı belirtiliyor.

Başsavcı

(Baştarafı 1. Sayfada) dı. Bu arada dosyaların yeni eklerle daha da kabardığı belirtiliyor. Kıyak yapılan büyük başvurulara karşın önünde bekleyen dosyalar konusunda bilgi vermekten kaçınıyor. Yargıtay'a yakın çevreler kendisinden önceki Başsavcı gibi Fahrettin Kıyak'ın da MHP ile ilgili dosyaları incelemekten korktuğunu belirtiyorlar.

Bilindiği gibi Pazar günü yapılan bir arama sırasında MHP İstanbul İl Merkezi'nin ve MHP tarafından kullanılmakta olan binaların tümünün cephanelik haline sokulduğu saptanmıştı. Ayrıca binalarda pekçok demokratın ev ve iş adresleri ile işlerine gidiş dönüş saatlerinin belirtildiği listeler açığa çıkartılmıştı. Yine Başsavcı göreve gelmeden bir hafta kadar da Anayasa Mahkemesi'nin kararına karşın MHP'nin Federal Almanya'daki örgütlerini kapatmadığına ilişkin belgeler basında yayınlanmıştı.

TÖB-DER

(Baştarafı 1. Sayfada) dan sonra, derneğin şubesi güvenlik kuvvetlerince saat 11.00 sıralarında mühürlendi. TÖB-DER'in avukatları kapatma kararını öğrenmek için Sıkıyönetim Komutanlığı'na başvuracaklarını bildirerek, «gerekçeli kararı öğrendikten sonra Danıştay'a başvuracağız» dediler.

Baro'nun çağrısı

Turgut KAZAN

(Baştarafı 1. Sayfada) saz çalıp oynasalardı, ne güzel olacaktı..

Ama evdeki hesap çarşıya uymadı. İstanbullu avukatlar susmayı değil konuşmayı seçtiler. Terörle savaş adına özgürlüklerin sınırlanmasına hayır dediler, DGM'ye hayır dediler. 15/12/979 günü yapılan kongrenin kamuoyuna yöneltiği çağrı, bu bakımdan çok önemlidir. Ülkemiz hukukçuları demokrasimizi saran tehlikeye dikkati çekiyor ve hukuk devletini korumak için herkesi göreve çağırıyor. Hepimiz bu sese kulak vermek zorundayız.

İstanbul Barosu Genel Kurulu, terörle özgürlükler arasında bir ilişki kurulamayacağını söylüyor. "Hiç bir sanık düşünce özgürlüğünü kullanıp cinayet işlememiştir, hiç bir sanık demokrasiden yararlanıp cezaevinden kaçmamıştır" diyor. Gerçekten, eğer gümrük kapılarına hakim olunamıyor, kaçakçılık durdurulamıyorsa, demokrasiyi sınırlamak kime ne sağlayacaktır? Kahve taramakla, kafeterya bombalamakla, pusu kurup bilim adamı vurmakla dernek kurma yahut toplantı yapma hakkının ne ilgisi olabilir? Adam öldürmek zaten suç değil midir? Yurda silah sokmak, cezaevinden adam kaçırmak, silahlı çete oluşturmak suç değil midir? O halde, önce suçluları yakalamak, suçun kaynağını kurutmak, kanıtları tam toplamak gerekmez mi?

İstanbul Barosu Genel Kurulu, bu soruların cevabını aramıştır. Genel Kurul, terörün demokratik hak ve özgürlüklerden kaynaklanmadığını, terörle özgürlükler arasında kurulmak istenen ilişkinin içten ve inandırıcı olmadığını vurguluyor. Gerçekten, Demirel daha 1965'lerde demokrasiden rahatsızlık duymaya başlamamış mıydı? Onun hazırladığı çeşitli tasarılar henüz unutulmadı.

Yani, birilerinin kursağında bazı hevesler yatıyor. İşçi örgütlenmemeli, ücret artışları önlenmeli. Memur susmalı, susturulmalı. Kimse konuşmamalı, konuşamamalı. Özel teşebbüs erbabı korkudan kurtulup daha çok, daha çok kazanmalı. Bunları sağlamak için de, demokrasi budanmalı. Terör bu noktada bozilarının ekmeğine yağ sürüyor. Hemen dört elle teröre sarılıyorlar. Yaratılan dehşet ortamında, halkın çaresizliğine kendi "çarelerini" sunuyorlar. Kısacası, oyun içinde oyun oynanıyor. Terörü tezgahlayanların amacı zaten demokrasiyi yıkmakken, terörle savaş adına yine demokrasi hedef alınıyor.

İstanbul Barosu Genel Kurulu, işte bu oyuna dikkati çekiyor. Demokrasimizin tehlikede olduğuna işaret ediyor. Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasasının, İller İdaresi Yasasının, Dernekler Yasasının, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasının, Sıkıyönetim Yasasının özgürlükleri kısıtlayıcı bir yönde değiştirilmesine karşı çıkıyor, karşı çıkılmasını istiyor. DGM'lerin hiçbir zaman mahkeme sayılamayacağını söylüyor. Bu girişimlerle terörün durdurulamayacağını, sadece demokrasinin sınırlanmış olacağını belirtiyor.

İstanbul Barosu 100 yıllık geçmişi ve 7000 üyesiyle dünyanın en eski ve en büyük baroları arasındadır. Terör ve yasal önlemler üzerinde konuşanlar, bu büyük hukuk kuruluşuna kulak tıkayamazlar. Madem ki, el ele verip yardımcı olmamız isteniyor, O halde, eğri oturup doğru konuşalım. Terörü durdurmak mümkündür. Yeter ki, tedavide anlaşalım. Devlete kadar sızmış suç odaklarının üstüne varalım. Gümrük kapılarına ve haber alma örgütlerine hakim olalım. Yani, hedef saptırmayalım. Kendi kursağımızdaki bir hevesi, terörle savaşın bir silahıymış gibi sunmayalım.

İstanbul Barosu Genel Kurulu bu teşhisi yaptıktan sonra, faşizm tehlikesine dikkati çekiyor ve tüm demokratik güçleri, tüm hukukçuları ve hukuk kurumları ile tüm halkımızı demokrasiyi korumak için birleşip kenetlemeye çağırıyor. Tüm anayasal güçlerle el ele verip hukuk devletini korumak istiyoruz diyor.

Şimdi, İstanbullu avukatları göreve çağıranlar, Tercüman'lar, Kabaklı'lar, sağda kalem oynatanlar, buyurun alın bu sonuçları. Evet, çağrı çıkardığınız kongre yapıldı. Toplanıldı, konuşuldu, kararlar alındı. Hadi, yazın bu kararları, sütunlarınızı açın. Nitelemesiz ve sözgüsüz, olduğu gibi aktarın.

Humeyni'nin bir yardımcısı

(Baştarafı 1. Sayfada) Saldırı ile ilgili bir açıklama yapan İran Devrim Konseyi, Amerikan Gizli İstihbarat Örgütü CIA'yı ve İran'ın eski Gizli Polis Örgütü SAVAK'ı cinayetten sorumlu tuttu.

Devrim Konseyi'nin yayınladığı bildiride, «Ülkemizdeki çıkarlarına set çeken emperyalistler şimdi de bu yola başvurdular» dendi.

Şubat devriminden bu yana silahlı saldırıya hedef olan üçüncü din adamı olan Ayetullah Mofattah'ın öldürülmesinin İran-Amerikan ilişkilerini daha da gerginleştireceği tahmin ediliyor.

Öte yandan iki günlük resmi bir ziyaret için ABD'de bulunan İngiliz Başbakanı Bayan Margaret Thatcher, ABD Savunma Bakanlığı'nda düzenlediği basın toplantısında, ABD'nin İran'a tam bir ticaret ambargosu uygulanması yolundaki önerisinin BM Güvenlik Konseyi'nden geçmesi için ABD'ye tam destek sağlayacağını açıkladı.

İranlı dini lider Ayetullah Humeyni, Richard Nixon ve Birleşik Amerika Başkanı Jimmy Carter'in, «kendi ülkelerinde yargılanmaları için İran'ın yargıç göndermesini kabul etmeleri gerektiğini» söyledi. Humeyni, Nixon ve Carter'in İran'da, emperyalistlerin basit bir uşağı olan Şah'dan daha kötü bir rol oynadıklarını belirtti. Humeyni, ABD'nin insan haklarına karşı olduğunu sözlerine ekledi.

İran Televizyonu'na bir demeç veren Humeyni, Şah'ın yargılanmak üzere İran'a dönmesi gerektiğini yineledi ve Başkan Carter'ın, eski Başbakan Şahpur Bahtiyar'ın yardımıyla, devrik Şah'ın oğlunu İran'a göndermek istediğini bildirdi.

İranlı öğrenciler de verdikleri demeçte, Amerikalı rehinelerin yargılanacaklarını yinelediler.

Bu arada Amerikalı rehine er William Galegos İran televizyonunda gösterildi ve ABD halkına bir mesaj yayımladı. Er William mesajında, olaya akılcı bir çözüm getirilmesini ve yeni yıldan önce serbest bırakılmaları için Şah'ın geri verilmesini istedi.

Öte yandan İran Deniz Kuvvetleri Komutanı Amiral Ahmet Madani, Fransız Televizyonu'nun ikinci kanalına verdiği demeçte, Birleşik Amerika'nın İran'a askeri bir saldırıda bulunması halinde, Sovyetler Birliği'nin elleri kolları bağlı durmayacağını söyledi.

Seydişehir

(Baştarafı 1. Sayfada) bazı insanları dövdüğünü itiraf etti.

Sanıkların çokluğunu göz önüne alan askeri mahkeme, 18 sanığın sorgularını yaptıktan sonra duruşmaya ara verdi. Sorgulamaları yapılamayan diğer sanıkların dinlenmesi için duruşma 19 Aralık Çarşamba gününe ertelendi.

Maden - İş

(Baştarafı 1. Sayfada) duklarını kaydettiler.

Sendikalar arasındaki eylem ve güçbirliğinin ülkemizde verilmekte olan antiemperyalist, antifaşist kavgaya büyük güç katacağını da belirten CHP'li parlamenterler Maden-İş'in MESS patronlarına karşı yeni bir zafer kazanacağına inandıklarını kaydettiler.

Ülkenin son derece önemli ekonomik ve toplumsal bunalım içindeyken siyasal iktidarın Meclis gündemine Anayasal ve sendikal hakları yokedici baskı ve DGM Yasalarını sevketmesinin anlamlı olduğunu belirten parlamenterlerin telgrafı özetle şöyle:

«Ülkemizde ekonomik ve toplumsal bunalımı yoğunlaştıran işçi sınıfına ve tüm ilericilere yönelik baskıların arttığı, DGM'lerin egemen sınıflarca gündeme getirildiği bir dönemde Türkiye metalürji emekçilerinin örgütü Maden-İş Sendikası 23. Genel Kurul toplantısı yapıyor.

Dışa bağımlı, tekelci sermayenin en önemli örgütlerinden biri olan MESS'le metalurji işçilerinin örgütü Maden-İş arasındaki savaşım sürerken MESS Başkanının ülke ekonomisinin en egemen noktasına atanması siyasal iktidarın bilinen niteliğini ve hangi sınıflara hizmet ettiğini bir kere daha vurguluyor.

Şanlı bir mücadele geçmişi olan Maden-İş'in MESS patronlarına karşı bir kere daha zafer kazanacağına inanıyoruz.»

Ulusal Genç

(Baştarafı 6. Sayfada) vent (Seyhanspor), Yusuf, Ziya (Gaziantep), İsmail (Mudanyaspor), Tayfun (Hacettepe), Müjdat, Mustafa Fenerbahçe), Yusuf (Kocaeli), Serhat (Galatasaray), Cemail (Ödemişspor), Cemal (İstanbulspor), Alpaslan (Sarıyer), Hasan, Kenan (Beşiktaş), İsmail (İzmirspor), Kasım (Ank. Demirlibahçe), Mehmet (Ordu), Uğur (Salihlispor), Sabahattin (Altay), Yakup (Karagümrük), Hüseyin (İskenderun), Güven (Eskişehir), Sadık (Vefa), Zafer (Esk. Bentspor), Atilla (G. Birliği).»

Aday kadroyu Avrupa Gençler Şampiyonasına Antrenör Erkan Kural hazırlıyacak.

Gerçek "Yılın Sporcuları" adaylarını açıklıyoruz

Yılın sporcuları içinde atletler arasında aday göstermek, onların arasında ayrıma gitmek pek kolay bir olay olmadı. Davranışları, tutumları, örgütlü ve bilinçli davranışları ile hemen tüm spor dallarına dahil sporcular arasında yıllardır hep bir kaç adım daha ilerde olmuş atletler arasında kimler yılın sporcularına aday olacaklardı?

1979 yılı içinde atletizm çevreleri çok hareketli günlere tanık oldu. Bilinçleri atletizm kulvarları dışına taşmış atletler kitlesi, en çok baskı gören sporcular oldular. Sorunları ile ilgili olarak yaptıkları toplantılar gizli komünist örgüt toplantıları olarak nitelendirilip toplantıları engellenmeye kalkıldı. Sorunları ile ilgili olarak verdikleri demeçler spor dışı, siyasi, hatta bazen gerçekten komik bir şekilde anarşik kabul edilerek bu sporcular Ceza Kurulu'na verildiler ve baskı altına alınıp, susturulmaya çalışıldılar. Atletler yalnız kendi sorunları ile ilgili olarak değil, diğer spor dallarında çalışma yapan sporcu arkadaşları ile de dayanışma içinde olmaya, onları uyarmaya özen gösterdiler.

Bugün artık hiç kimse kolay kolay Atletizm Federasyonu Başkanlığı'nı kabul etmez oldu. Federasyon'un başına seyahatlar için, reklamını yapmak için, sporcuyu basamak olarak kullanmak için düşünen isimler pek kolay talip olamıyorlar. Federasyon Başkanlığı'na gelen isimlerse öyle rahat rahat at oynatamıyor. Konuşmalarını ölçülü yapmak zorunda kalıyor. Daha doğrusu art niyetle Federasyona talip olanlar için Atletizm Federasyonu bir iğneli fıçı oldu.

1980 yılına girerken atletlerin bir başarısı da Türkiye'de yönetime ilk kez kendi aralarında seçtikleri temsilcilerinin katılmasını kabul ettirmek oldu.

İşte tüm bu nedenlerle atletlerimizin arasında yılın sporcularını seçerken epey zorluk çektik. Atletler arasında yaptığımız seçimde saptadığımız 4 adaydan ilk ikisi şöyle: Veli Ballı ve Mehmet Yurdadön.

YARIN: DİĞER ATLET ADAYLAR

Sporcuların kış ortasında barakalardan atılması sürüyor

Bugün 14 ulusal sporcu daha sokağa atılacak

● HALTERCİLERİN ÖNCEKİ GÜN ATILMALARINDAN SONRA BUGÜN DE ARALARINDA MEHMET YURDADÖN, SERMET TİMURLENK, NECDET AYAZ, HANEFİ ATMACA VE EROL ŞİŞKO GİBİ ULUSAL SPORCULARIN BARINDIKLARI YERLERİ BOŞALTMALARI İÇİN SPOR ÖRGÜTÜ TARAFINDAN VERİLEN SÜRE DOLUYOR

● BAKAN ASAL'IN "BU KONUYU ONA SORUN" DEDİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ ŞAHİN, MUHABİRİMİZE "RANDEVU ALIN, ONDAN SONRA KONUŞALIM" DEDİ

Ankara (Politika) — Ulusal sporcuların, Ankara'da 19 Mayıs Spor Kompleksi içinde bulunan barakalarından Genel Müdürlüğün emriyle polis tarafından atılmalarının tepkileri sürmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanı Asal'ın sporcuların barınaklarından atılmaları konusunda sorularınızı Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili'ne sorun diyerek, bu konuda topu Genel Müdür Vekili'ne atmasından sonra görüşmek istediğimiz Refeattin Şahin, muhabirimize «Bu konuda telefonla görüşülmez. Önce randevu alın, ondan sonra gelin burada konuşalım» dedi. Aynı muhabirimiz kendisinden randevu isteyince Şahin «Çarşamba gününe kadar doluyum. Çarşamba günü arayın, randevu alın. Zaman varsa görüşürüz» şeklinde yanıt verdi.

Öte yandan, önceki gün atılan 3 ulusal haltercimizden sonra, bugün 14 ulusal sporcumuza verilen barakalarının boşaltma süresi de dolmaktadır. Bu ulusal sporcularımız arasında Mehmet Yurdadön, Hanefi Atmaca, Sermet Timurlenk, Necdet Ayaz ve Erol Şişko da bulunmaktadır.

Ankara Mektubu
Hasan Uysal

TEHLİKELİ OYUNLAR

Geçtiğimiz hafta Ankara'da spor olayları ve sahaları her yönden oldukça hareketli geçti. Bu hareketlilik özellikle bu ayın sonuna kadar artarak süreceğe benzer. Önce, genellikle faşistlerin başı çektiği atamalar spor örgütünün bürokratik kademelerinde yapıldı. Bu ayın başına kadar bu atamalar sürecek. Bu arada ne kadar demokrat ve ilerici bürokrat varsa onlar da kıyıma uğradı ve uğrayacak. «Komando Refaeddin»in güdümüne giren spor örgütü artık hallaç pamuğu gibi atılıyor. Yani Bakan Asal'ın «Kontrol düğmesi bende, siz ona bakın» demesi de boş çıktı. Spor örgütünden sürülen, kıyıma uğrayan beden eğitimi öğretmenleri için Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği'nden hiç bir ses, hiç bir hareket çıkmadı. Garip değil mi?

CHP Hükümeti'nin Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'un kendi döneminde yapılan uygulamalar ve göreve getirdiği bürokratlar da bir biri ardına geri alınıyor. Ayrıca bu dönemde yapılan uygulamalara da şimdiki yönetimce sık sık sert eleştiriler yapılıyor. Türkiye'de ilk kez 3. MC'ye rastlayan dönemde spor sahaları polis ve asker tarafından basılıyor, sporcuların soyunma odalarına varıncaya dek aranıyor. Spor sahası içinde barınan sporcular, hem de ülkenin yüz akı sporcuları kaldıkları yerlerden atılıyor. Çakmur döneminde çıkartılan, «itici güç» ödeneğinden doğan parasal haklarını alamıyor. Gene o dönemde çıkartılan yabancı sporcu ve çalıştırıcı, ayrıca formalara reklam alma yasağına yeni Bakan Asal karşı çıkıyor. Ama Çakmur bu konuda değil konuşmak ve girişim yapmak, kendisinin yaşadığından bile endişemiz var. Üstelik spor örgütünde çalışanların sesi bir genelgeyle kısıldığı bir dönemde neden Çakmur ses çıkarmıyor acaba? Aslında CHP Hükümeti'nin hiç bir bakanı ses çıkarmıyor ya bildiğim kadarıyla. Sanırım bu da CHP'nin çok haşin ve gaddar muhalefet taktiklerinden birisi olsa gerek. «İktidara küsme taktiği» Bu da ilginç değil mi?

İlginç ve garip susmaların dışında, spor örgütünde yapılan her olumsuz, gerici, baskıcı, uygulamalara kıyım ve atamalara karşı tek yürekli, ilerici ve örgütlü ses, Amatör Sporcular Derneği'nden geliyor. Geçtiğimiz hafta içinde, ASD'nin 3. olağan Genel Kurulu sonucu Genel Başkanlığa eski Genel Müdür ve beden eğitimi öğretmeni Fikret Ünlü'nün getirilmesi spor ortamımızdaki pek iç açıcı olmayan olayların yanında sevindirici bir olay oldu. ASD'nin bir süredir içinde bulunduğu «temdit» döneminin artık atlatıldığının muştusu idi yapılan son Genel Kurul... Uzunca bir süredir ertelenen sporcuların örgütlülük bilinci, ASD'nin saptayacağı ve doğru ışık tutacak yolu ile artık uygulamaya geçecek. Bu konuda yeni seçilen Genel Yönetim Kurulu üyelerine büyük sorumluluk ve o derecede büyük yük düşüyor. Bunu omuzlayacaktır eminim bu yönetim, zaten zorunludur buna.

Spor-Toto ile Emlak Kredi Bankası arasında yapılan anlaşma Haziran'a kadar uzatıldı

● Daha önce deneme dönemi olması için yapılan anlaşmada banka haftada 5 milyon hasılat elde edilmesini şart koşmuştu

Ankara (Politika) — Spor Toto Müdürlüğü ile Emlak Kredi Bankası arasında geçici olarak yapılan anlaşmanın tekrar uzatılarak Haziran ayı sonuna kadar sürmesi kararlaştırıldığı öğrenildi. Geçtiğimiz hafta içinde yapılan anlaşmaya göre Emlak Kredi Bankası daha önce olduğu gibi her hafta Spor Toto Müdürlüğü ile iştirakçiler arasında gerekli olan işlemleri yapmaya devam edecektir.

Bilindiği gibi Spor Toto «altın yumurtlayan tavuk» olmaktan çıkarak, batma noktasına gelmiş, bu yüzden de anlaşmalı olduğu Emlak Kredi Bankası zarar ettiği gerekçesiyle anlaşmayı iptal etmek istemişti. Ancak geçen yıl Spor Toto yönetiminin değişmesiyle yapılan başarılı uygulamaları göz önüne alan banka Yönetim Kurulu, her hafta ortalama 5 milyon hasılat elde edilmesi koşuluyla geçici olarak bir anlaşma yapmıştı.

ASD'NİN AÇIKLAMASI

● Amatör Sporcular Derneği sokağa atılan ulusal sporculara kamu kuruluşlarının sahip çıkmasını istedi.

İstanbul, (THA) — Amatör Sporcular Derneği Genel Sekreteri Metin Kurt «kış ortasında ulusal sporcularımızın kaldıkları barakalardan çıkartılarak sokağa atılması sonucunu doğuran istemlerde bulunanlar bunun faturasını er geç ödeyeceklerdir» dedi.

Yeni hükümetle birlikte sporcular üzerine baskıların yoğunlaştığını belirten Metin Kurt daha sonra şunları söyledi:

«Daha önce Ankara 19 Mayıs Spor Kompleksi içinde bulunan halter salonunda barınmakta olan üç şampiyon sporcumuz Kemal Başkır, Mehmet Suvar ve Harun Akkaya yeni Genel Müdür Refaiddin Şahin'in isteği üzerine buradan çıkartılıp sokağa atıldılar.

Görünen odur ki bugün de aralarında Mehmet Yurdadön, Sermet Timurlenk, Hanefi Atmaca ve Erol Şişko'nun da bulunduğu bir grup ulusal sporcumuz daha kış ortasında sokağa atılacaklardır.

Bu uygulamanın amacı bellidir. Sporcuların uyanarak ekonomik demokratik haklarına sahip çıkmasından rahatsızlık duyan çevreler, onları baskı altına alarak susturmayı planlıyorlar. Böylelikle aydınlanmaya başlayan spor ortamını yeniden karanlığa gömebileceklerini sanıyorlar.

Kesinlikle bilinmelidir ki spor arenalarından yükselen demokrasi güçlerinin sesini boğmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Ayrıca sudan bahanelerle ulusal sporcularımızın kış ortasında sokağa atılmasına yolaçan istemlerde bulunanlar bunun faturasını er geç ödeyeceklerdir.

Bu inançla olayı kınıyor, kamu kuruluşlarından yıllarca Türkiye formasını terleriyle ıslatmanın ödülü olarak sokağa atılan ulusal sporcularımıza sahip çıkmalarını bekliyoruz.»

F. Almanya maçına 3 gün kala

ADAY KADRO PETROLOFİS'i 1-0 YENDİ

● ULUSAL TAKIM YARIN İSTANBUL'DAN ALMANYA'YA HAREKET EDECEK

ADAY KADRO: Şenol (2), (Adem 2)-Turgay (2), Erol (2) (Güngör 2), Fatih (3), Savaş (3)-Erhan Önal (3) (K. Mustafa 2), M. Ekşi (3), Sedat (1) (Zafer 1), Arif (1) (Reşit 2), Sadullah (1) B. Mustafa 1), Engin (1).

F.Almanya maçının son provasını yapan Ulusal Takım aday kadrosu dün Petrolofis'le yaptığı karşılaşmayı zor kazandı: 1-0

Adayların ilk yarıda yaptıkları pas hataları seyircinin kendilerini ıslıklamalarına neden olurken karşılaşmanın tek golünü 75. dakikada penaltıdan Fatih kaydetti.

Orta sahada oyun kuruculuk görevini üstlenen Erhan görevini eksiksiz yerine getirirken Engin kendisinden bekleneni veremedi.

75. dakikada Nedim'in geri pasını kovalayan Engin'i Petrolofis kalecisi Coşkun onsekiz çizgisi üzerinde düşürünce Halil Atalık penaltı noktasını gösterdi. Atışı Fatih kullandı. Fatih'in attığı bu golle adaylar maçı 1-0 kazandılar.

Ulusal Genç Futbol Takımı 25 kişilik aday kadrosu açıklandı

Avrupa Gençler Şampiyonası grup maçları hazırlıkları için belirlenen 25 kişilik genç Ulusal futbol takımı aday kadrosu açıklandı.

29-30 Aralık tarihleri arasında Ankara'da kampa alınacak olan futbolcular şunlar:

«Alper (Trabzon), Le

(Devamı 7. sayfada)

Genç Jimnastikçilerimiz Romanya'ya gitti

Ankara, (A.A.) — Romanya'nın Poscani kentinde düzenlenecek Balkan Gençler Jimnastik Şampiyonasına katılacak Ulusal Genç Jimnastik Takımımız, İstanbul'dan trenle Romanya'ya gitti.

21-23 Aralık günleri yapılacak olan Jimnastik Şampiyonasına Federasyon üyesi Ercüment Varol'un başkanlığında giden kafilemizde hakem olarak Aysel Ebil, antrenör olarak Gülser Oraklıbel ve Nurhan Dağıstanlı ile şu sporcular bulunuyor.

Manolya Akın, Hülya Turgut, Handan Turgut, Ergül Özgür, Eda Yıldırım, Salih Pınar, Seyfettin Gebeş.

Basketbol panorama

Sürprizlerle dolu bir hafta

● Savaş GÖKBAYRAK

Basketbol Ligi'nin 6. haftası da sona erdi. Haftanın en kârlı takımı Cumartesi günü Ziraat Fakültesi'ni, Pazar günü de Galatasaray'ı yenen Fenerbahçe idi.

Geçtiğimiz haftada eski güçlerinden çok şeyler kaybetmiş iki ezeli rakip Fenerbahçe - Galatasaray maçı seyircilere son zamanlarda göremedikleri zevkli ve çekişmeli mücadele örneğini izleme olanağını verdi.

Müessese kulüpleri yaptıkları büyük yatırımlar nedeni ile gerçekten çok güçlü kadrolar kuruyorlar. Ancak bu güçlü ekiplerin, aynı güce erişemeyen diğer kulüpler üzerindeki yoğun oyuncu gücü, basketboldaki zevkli ve mücadeleli maçları seyircilere gösteremiyorlar.

Gelelim haftanın maçlarına; İstanbul'da Cumartesi günü Fenerbahçe, Ziraat Fakültesi'ni 64-57 yenerken, bu yılki ilk galibiyetini aldı. Her zaman olduğu gibi Halil'in mükemmel oyunuyla maçı kazanan Fenerbahçe'de, basketbol ligimizin bu en yaşlı, yürekli oyuncusuna bakıp ders alacak genç oyuncular mevcuttu.

Bursa'da haftanın sürprizlerinden biri gerçekleşti. Tofaş SAS kendi evinde Karşıyaka'ya 72-75 yenilirken, çok kötü bir oyun çıkardı. Karşıyaka'da Tuğrul ve Şadi oldukça iyi idiler.

Ankara'da Taçspor, Şekerspor'u 76-71 yenerken başarılı bir oyun ortaya koydu.

Pazar günü İstanbul'da yıllarca basketbolumuza büyük katkıları bulunan Fenerbahçe ve Galatasaray karşı karşıya geldiler. Galatasaray'da Cem, Fuat, Nusret, Fenerbahçe'de Halil, Apostol, Majak tanıdık isimler, yıllardır izlediğimiz basketbolcular. Bunlardan Halil 36, Fuat 34 yaşında, takımlarının başlarında genç oyuncularla kader ve amaç birliği yapmışlar. Bu iki denk takımın karşılaşması sporseverlere oldukça zevkli dakikalar yaşattı. İlk yarısı 37-34 Fenerbahçe'nin lehine olan karşılaşmada Fenerbahçe maçın son «bir saniye»sinde 66-65 mağlup durumda idi. Bu saniyede yandan oyuna sokulan topu değerlendiren Engin attığı şutla Fenerbahçe'yi 67-66 galip getirdi. Fenerbahçe'de Coşkun, Engin, Ömer, Galatasaray'dan da Hüseyin, Cengiz güzel oyunlarıyla alkış aldılar.

Efes Pilsen, Ziraat Fakültesi'ni 73-52 yenerken hiç zorlanmadı. Daha ziyade genç oyunculara yer veren Efes Pilsen'de Mehmet ve Doğan iyi bir oyun çıkardılar.

Beşiktaş'ın İTÜ'yü 88-76 yendiği karşılaşmada Beşiktaş, Cumartesi günü oynadığı oyundan oldukça uzaktı.

Ankara'da DSİ, Taçspor'u 86-84 yenerken ecel terleri döktü.

İstanbul Bankası Yenişehir - Şekerspor maçı Yenişehir'in üstünlüğü ile 89-68 sona erdi.

HAFTANIN TAKIMLARI: Fenerbahçe - Karşıyaka.

HAFTANIN OYUNCUSU: Halil (Fenerbahçe)

HAFTANIN BEŞİ: Ahmet (Eczacıbaşı), Feyyaz (Kolejliler), Erman (Beşiktaş), Halil (Fenerbahçe), Serdar (İ. B. Yenişehir).

HAFTANIN ANTRENÖRLERİ: Mehmet Baturalp (Fenerbahçe), Atilla Karakaplan (Karşıyaka).

HAFTANIN HAKEMLERİ: Afif Kayalı - Ali Atik (Beşiktaş - Kolejliler)

PUAN DURUMU

TAKIMLAR	O	G	M	A	Y	P
Yenişehir İst. Ban.	7	6	1	627	512	19
Karşıyaka	6	6	1	615	538	19
TOFAŞ SAS	7	6	1	537	467	19
Efes Pilsen	6	6	—	526	408	18
Beşiktaş	7	5	2	593	516	17
Eczacıbaşı	6	5	1	565	407	16
Taçspor	7	3	4	554	590	13
DSİ	6	3	3	514	509	12
Fenerbahçe	7	2	5	455	527	11
Ziraat Fakültesi	9	1	8	614	706	11
Şekerspor	6	2	4	399	475	10
İTÜ	7	1	6	524	652	9
Galatasaray	6	1	5	444	485	8
Kolejliler	6	—	6	394	527	6

Spor-Toto'da değerlendirme sonuçları

Spor-Toto'da 17. hafta kesin değerlendirme sonuçları belirlendi. 13 artı 1 bilen 12 kişi 104 bin 405 lira ikramiye kazandılar. Gol-Toto'da ise, 5 bilen 1 kişi 113 bin 007 lira alacak.

Teşkilât Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre, Spor-Toto ve Gol-Toto'da, 17. hafta kesin değerlendirme sonuçları şöyle:

13 artı 1 bilen 12 kişi 104 bin 405 lira, 13 bilen 32 kişi 50 bin 456 lira, 12 bilen 989 kişi 1.083 lira, 11 bilen 11 bin 923 kişi 48 lira.

At yarışları
Alev Anakök

1. KOŞU: F: Şenay, P: Şelale, S: Soyunur
2. KOŞU: F: Kutan, P: Hiperbol
3. KOŞU: F: Onur, P: Zübeyda, P: Ayberk, S: Kung-Fu
4. KOŞU: F: Tulbey, P: Zeliha, S: Ah Sen
5. KOŞU: F: Perhaps, P: Çevikbey, P: Atiye, S: Snop Shot
6. KOŞU: F: Hamra, P: İrade, S: Muşlu
7. KOŞU: F: Biblioğlu, P: Esengül, P: Tarabya, S: Tekinbey